ČÍSLO 6
Ročník IV.
JÚN
1972

SLOVO

BOŽSKÉ SRDCE nášho Spasiteľa je dôležitým stredobodom nášho duchovno-náboženského života, lebo je cestou duchovného zdokonaľovania sa! Kto žije duchovne, je denne, ba neustále v priamom styku svojej duše so sviatostným Srdcom Spasiteľovým. Kontakt duše s Božským Srdcom sa neprejavuje len v modlitbách doma, či v chráme Božom, neprejavuje sa len v tom vonkajšom zvýraznení náboženského života, ale v neustálom úsilí bytosti o získanie ľudskej dokonalosti! Lebo veď čím viac sa človek snaží odstrániť vnútorné, skryté, ale i zjavné prejavy nedokonalosti, tým viac ich v sebe odhaľuje a citlivo reaguje na výkyvy, ktorých sa dopustil. Preto nemožno ani zbožného človeka nájsť bez skrytých, či zjavných chýb a nedostatkov. Pravda, v našom posudzovaní správania sa blížneho, veľmi radi používame to najprísnejšie a najnáročnejšie meradlo a chceli by sme, aby ten druhý žil a konal podľa našich kritérií a predstáv! Avšak to isté meradlo nie sme v stave uplatniť na sebe samých... Buďme preto prísnejší a náročnejší najprv voči sebe samým!

Je treba kdesi začať! Začať azda dnes podrobným a sebakritickým pohľadom do vlastného vnútra! Od kritického konštatovania kladov i záporov, ktoré sa v nás prejavujú, je nutné prejsť k odstráneniu chýb a nedostatkov, k upevňovaniu a rozširovaniu dobrých osobných vlastností!

V mesiaci júni sme zvykli prinášať mimoriadne obete návštevy Domu Božieho a účasti na sv. liturgiách i molebenoch. Sme ochotní so zanietením odbaviť aj mimoriadne modlitby. Horlivejší a v duchovnom živote náročnejší však pristupujú v mesiaci júni k sviatosti pokánia a častejšie k svätému prijímaniu. A to je tá správna cesta k zdokonaľovaniu sa, aby človek prešiel od často formálne vykonanej modlitby k priamemu, neformálnemu styku s Božským Srdcom Spasiteľa v najsv. Eucharistii.

Vzdajme teda svoju poctu, hold Božskému Srdcu zbožnou modlitbou, vrúcnym spevom molebenu! Neotáľajme však a neostýchajme sa prekročiť aj hranice doterajšej zvyklosti a zbožnosti a ako praví a horliví ctitelia Božského Srdca, pristúpme častejšie v mesiaci

(Pokračovanie na 2. str.)

SLOVO BOŽIE NA NEDELE A SVIATKY

4. júna — 2. nedeľa po Sv. Duchu (Rím 2, 10—16; Mt 4, 18—23; Hl. 1)

„Keď chodil po brehu Galilejského mora uzrel dvoch bratov, Šimona, ktorého nazval Petrom a Ondrejom, brata jeho, ako spúšťali sieť do mora; boli totiž rybármi. I riekol im: „Poďte za mnou a urobím vás rybármi ľudí! „Tu oni hneď opustili svoje siete a nasledovali ho".

Výzva Božského Majstra k prvým učeníkom je záväznou pre všetkých, ktorí chcú kráčať v duchu jeho príkazov a lásky. Aj nás vyzýva k tomu, aby sme zanechali siete a šli s Ním loviť. Nie ryby, ale duše.

Pamätám z čias poslednej krutej vojny na obrázok, keď ustupujúce nepriateľské vojská u nás tiež lovili ryby. Granátmi a výbuchmi. Omráčené ryby čoskoro vyplávali na hladinu. Tento barbarský spôsob lovenia mi hlboko utkvel v pamäti. V apoštolskej práci nesmieme a nemôžeme omračovať alebo ohlušovať iných, ale ozaj nezištne loviť a zachraňovať. A tu sa žiada predovšetkým trpezlivosť a láska!

11. júna — 3. nedeľa po Sv. Duchu (Rím 13, 11—14, 4; Mt 6, 22—23; Hl. 2)

„...Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a čo budete piť... Či život nie je viac ako jedlo a či telo nie je viac ako rúcho? Pohliadnite na vtákov nebeských!..."

Ktosi veľmi múdro napísal, že „šťastie prítomného života záleží v tom, že nám zabezpečuje šťastie života budúceho." Nezabúdajme, že hľadať najprv kráľovstvo Božie v ponímaní dnešného evanjelia znamená predovšetkým a nadovšetko uskutočňovať ho. Uskutočňujme túto výzvu Božieho Syna tak, aby každý, kto sa s nami stretne, nachádzal ju v našich myšlienkach, slovách i skutkoch!

18. júna — 4. nedeľa po Sv. Duchu (Rím 6, 18—23; Mt 8, 5—13; Hl. 3)

„Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod strechu moju, ale povedz len slovo a uzdravený bude môj sluha. Lebo aj ja som podriadeným človekom..."

Vykupiteľ sveta prijíma stotníkovo úprimné a pokorné vyznanie, ale zároveň vyslovuje aj svoje sklamanie: Nenašiel som takej viery. Tak ako ho sklamal vlastný vyvolený národ, klameme ho často aj my. Zamyslíme sa nad svojou vernosťou a naučme sa stotníkove slová odriekať s určitou záväznou a zaväzujúcou obmenou: Pane, chcem byť hodný, hodná...

25. júna — 5. nedeľa po Sv. Duchu (Rím 10, 1—10; Mt 8, 28—34; Hl. 4)

„A hľa celá črieda sa rútila dolu úbočím do mora a zahynula vo vode. Pastieri sa však dali na útek; a keď prišli do mesta, podali správu o všetkom, ako aj o posadlých. A hľa, celé mesto vyšlo Mu v ústrety a keď ho zazreli, prosili ho, aby odišiel z ich kraja."

Tento výňatok evanjelia nám ukazuje veľkosť Božej moci i ničivú silu zlých pokušiteľských duchov. Ako obyvateľov Gerazu aj nás posilňujúco nabáda k tomu, aby sme vždy hľadali hodnoty nepomíňajúce, aby sme neplakali za črieda stratených svíň, ale za tým, čo je pre nás vzácnejšie, a to je zdravie tela i ducha. Uzdravení to vtedy pochopili, pochopme to aj my!

29. júna — Sv. Peter a Pavol (2 Kor 11, 22—19, 9; Mt 16, 13—19)

„Za koho pokladajú ľudia Syna človeka. Oni mu odpovedali: „Jedni za Jána Krstiteľa iní za Eliáša a zase iní za Jeremiáša alebo jedného z prorokov." Opýtal sa ich: „A za koho ma pokládate vy?" Šimon Peter odpovedal: „Ty si Kristus. Syn Boha živého."

Oslava apoštolských kniežat sv. Petra a Pavla je sviatkom celej Cirkvi. Nech je aj naša oslava ich sviatku výrazným duchovným prejavom našej vernosti Skale Petrovej i apoštolskému odkazu lásky, ktorý nám tak jedinečne literárne i osobným príkladom života zvýraznil sv. Pavol.

liturgický kalendár

J ú n

1. — *Justín*
2. — *Nicefor*
3. — *Lucilián*
4. — *2. po sv. Duchu — hl. 1. — Mitrofán. Utiereň: Sidalny oktoicha — Anjelský zbor... Ev. 2. Mr. 70. Na chválite oktoich 8, Sl. verš evanjelský, i nyni Preblahoslovená... Sv. Liturgia: Tropár nedeľný, Sl. kondák nedeľný, i nyni chrámu. Ap. 82 — Ev. Mt. 9. Večiereň: Verše oktoichu 3, svätému 3, Sl. i nyni z mínei — Stichovny oktoicha-tropár svätému, Sl. i nyni Bohorodičke.*
5. — *Dorotej*
6. — *Besárion*
7. — *Teodot*
8. — *Teodor*
9. — *Cyril arcibiskup*
10. — *Timotej*
11. — *3. po sv. Duchu — hl. 2.—Bartolomej, Barnabáš. Utiereň: Sidalny oktoicha. Polyjelej a Zvelebovanie — Anjelský zbor. Sidalny ob. svätých. Sl. i nyni sidalen 3—Ev. 3, Mr. 71—Na Chválite oktoichu 4. svätému 4-verš evanjelský 3. Sv. Liturgia: Tropár nedeľný aj tropár svätých-kondák nedele. Sl. kondák svätých, i nyni chrámu. Ap. 88 aj 28, Ev. Mt. 18, Lk. 51. Večiereň: Na stichovnách Onuferovi 3—Petrovi 3 Sl. svätým i nyni Bohorodičník. Stichovny oktoicha 3. Sl. svätému i nyni Bohorodičník—tropár svätému i nyni Bohorodičník.*
12. — *Onufer*
13. — *Akvilína*
14. — *Elizej*
15. — *Amos*
16 — *Tichon*
17. — *Manuel*
18. — *4. po sv. Duchu — hl. 3—Leont. Utiereň: Sidalny oktoichu. Anjelský zbor — Ev. Lk. 112 Na chválite oktoichu 8. Sl. verš evanjelský. Sv. Liturgia: Tropár nedele. Sl. kondák nedele, i nyni chrámu, Ap. 93 Ev. Mt. 25. Večiereň: Na stichovnach apoštolu 8, Sl. i nyni dogmat — Vchod a čítanie — Stichovny svätému 3, Sl. svätému, i nyni dogmat, z 2. hlasu — tropár svätého, Sl. i nyni Bohorodičník.*
19. — *Juda*
20. — *Metod*
21. — *Julián*
22. — *Eusébius*
23. — *Agripína*
24. — *Ján Krstiteľ, nar.*
25. — *5. po sv. Duchu — hl. 4 — Febrónia—Utiereň: Sidalný oktoichu, Ev. Lk. 113. Na chvalite 8. Sv. Liturgia: Tropár nedele, Sl. kondák nedele, i nyni chrámu. Ap. 103. Ev. Mt. 28. Večiereň: Na stichovnách oktoichu 3, svätému 3— Sláva: Raduj sa anjelov, i nyni Bohorodičník — Stichovny oktoichu, Sl. svätému, i nyni Bohorodičen, tropár svätému, Sl. i nyni Bohorodičník.*
26. — *Dávid*
27. — *Samson*
28. — *Kyros*
29. — *Peter a Pavol, ap.*
30. — *12 apoštolov*

Zostavil o. J. Fircák

(Dokončenie z 1. str.)

júni k sv. prijímaniu a aj potom — z dobrého návyku, z lásky k Bohu a z neustále vzrastajúcej túžby po pevnom kontakte nášho srdca s Božským Srdcom Spasiteľa v Eucharistii.

Božské Srdce chce nám pomôcť, chce nás pochopiť, chce sa vtesnať do našich záujmov, schopností a možností. Čaká len, kým Ho pozveme do svojho srdca a pripustíme k slovu.

Božia reč je jasná a zrozumiteľná. Nám treba sa len započúvať do Spasiteľových slov, vyrovnať tep našich sŕdc so Srdcom Božieho Syna a zladiť naše záujmy, zámery a plány s vôľou Božou a Božími plánmi. Božské Srdce je predsa aj pre nás Cestou, Pravdou a Životom!

Preto po každej modlitbe, no, najmä po každom sv. prijímaní nech zmlknú naše ústa, nech stlmí sa tep nášho srdca, aby v ňom mohol prehovoriť Boh! I mlčanie je stupňom duchovnej úrovne a dokonalosti, lebo pripúšťa k slovu Božské Srdce Spasiteľovo, ktoré má nám čo povedať, aby sme boli šťastní tu na zemi i vo večnosti!

TIBOR FEDORENKO

Tvorivou prácou za pokoj a šťastný život bez vojen!

Pred 30 rokmi dozrelo ovocie najstrašnejšej zloby v hlavách stratégov a politikov, vlastne akejsi svorky spiklencov proti ľudstvu, životu, mieru a láske. Vtedy v zaslepenom a fanatickom odhodlaní „übermenschov" prekročila hitlerovská Wehrmacht hranice štátu nášho najväčšieho slovanského brata. Kto sa pamätá na tieto dni, nikdy nezabudne na hrôzu a strašné výsledky tohto zločinu.

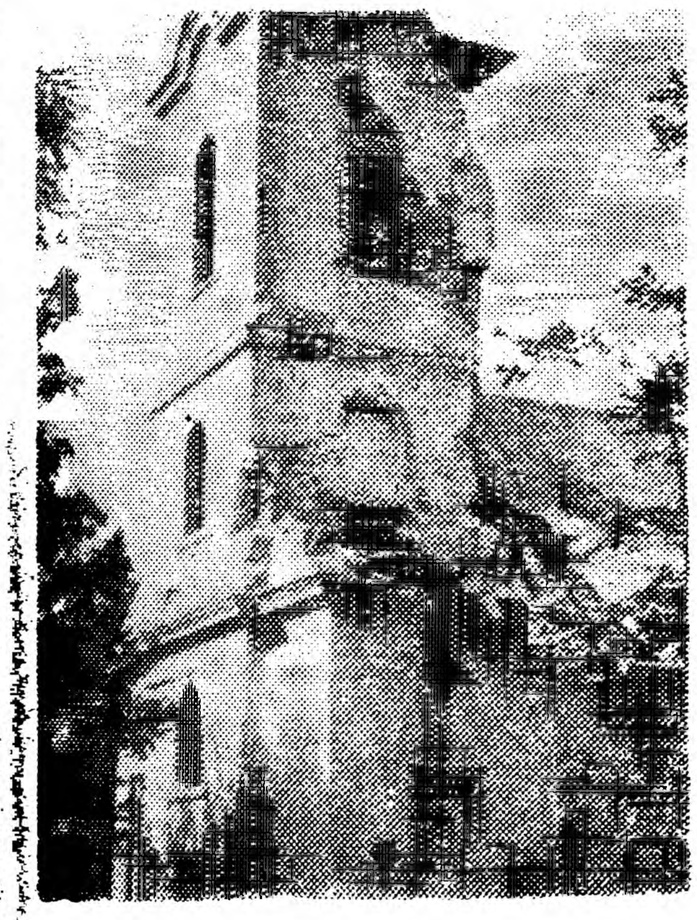

Prenikavé výbuchy, otrasy okien, domov, do tmavej noci oslepujúce záblesky odpaľovania mínometov, granátov a diel. Do úkrytov vchádzal človek s posledným obrazom všetkého milého a pekného, čo ho obklopovalo a na vytvorení čoho sa podieľal, a na Božie svetlo vychádzal akoby do neznámeho zmeneného sveta.

Predstavujem si iba takú malú svoju rodnú obec. Veža kostola, ktorá storočia odolávala živlom prírody, v malom okamihu neodolala zlobe človeka. Krvácala veža, múry, vnútro chrámu, žalovala celá dedina, príbytky, ľudia, zvieratá, záhrady, slovom všetko!

A koľko bolo takých malých i veľkých obcí, malých i veľkých miest nielen u nás, ale na celom svete?

Možno zabudnúť na všetkých tých, väčšinou mladých ľudí, „ktorí zomreli, aby ty si mohol žiť"? Tak je to napísané na pomníku padlých hrdinov na námestí Osloboditeľov v Košiciach.

Všetky tieto spomienky a pripomienky volajú po jednom: Nech sa vojna už nikdy, ozaj nikdy neopakuje! Sme živými svedkami neúnavného úsilia predstaviteľov ZSSR za nastolenie mieru medzi národmi, za riešenie svetových politickohospodárskych i národných otázok mierovou cestou, cestou rokovania. Toto úsilie solidárne a jednotne podporujú nielen všetky štáty socialistickej svetovej sústavy, ale aj obrovské množstvo úprimne ľudsky a pokrokovo zmýšľajúcich vynikajúcich ľudí na celom svete. Dnes už je to mohutná sila, ktorá tak efektívne hýbe svetom a volá každého človeka dobrej vôle k bdelosti. A to je dobre!

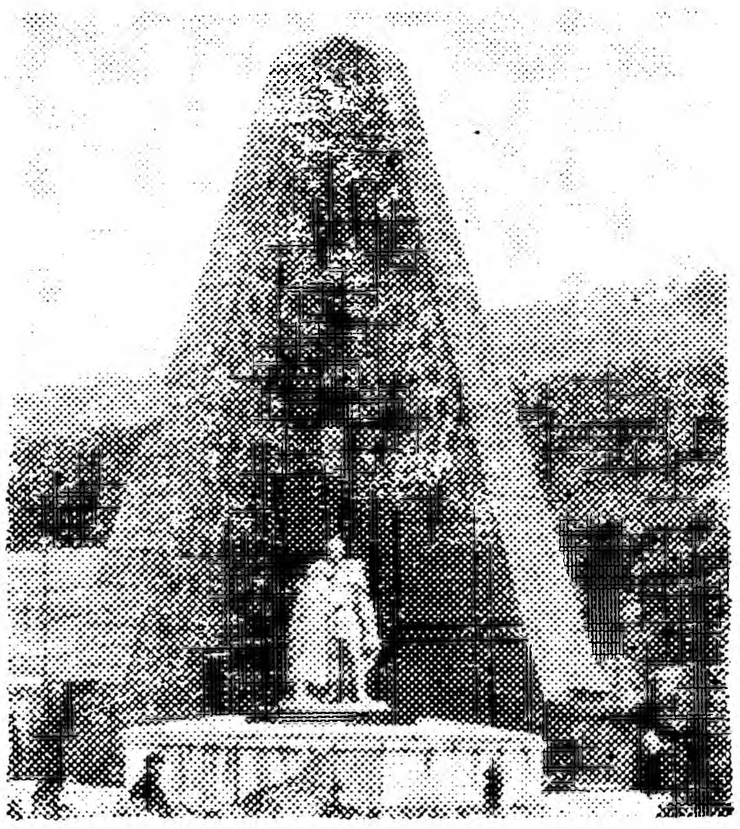

Veď v mierovom živote nás čaká toľko nevyriešených problémov. Napr. problémy sociálne. Ako divne znie nášmu sluchu reč brazílskeho biskupa Dom Fragera, keď hovorí, že v Brazílii 300 tisíc robotníkov po dohode podnikateľov a vlastníkov pôdy pracujú na budovaní autostrád za dennú mzdu 2 cruzieros, čo sa rovná cene 2 kg ryže. Veríte tomu? Ak to hovorí biskup na primíciách svojho kňaza, potom to iste nebude výmysel!

OSN konštatuje, že 66 percent ľudí na svete nežije človeka dôstojným životom a každoročne zomiera 30 miliónov ľudí hladom. Je to smutná skutočnosť. Dokumenty II. vatikánskeho koncilu majú v jednotlivých kapitolách aj takéto nadpisy: Úplne zakázať vojnu! Nech ľudia vedia, že sa budú musieť prísne zodpovedať za svoje vojnové činy! Preto je aj našou kresťanskou povinnosťou, aby sme obetavo prispievali k záchrane mieru. Prácou, tvorivou prácou pre blaho a pokoj všetkých! Schopenhauer napísal: Človek svoju najväčšiu duchovnú zrelosť dosahuje po 40. rokoch života, až vtedy skutočne začína uplatňovať zrelosť rokov a ovocie svojich životných skúseností. Koľko vlastne rokov potrebuje celé ľudstvo na svoju zrelosť? Kedy pozbiera ovocie svojich trpkých skúseností z nezmyselných vojnových polí?

Spisovateľ G. Greene v Paradoxe kresťanstva takto varuje: Medzi r. 1933—1945 bola civilizácia v Nemecku takrečeno úplne vyvrátená. Vred síce praskol, ale jed totalitarizmu by mohol zachvátiť ešte niektoré krajiny, ktoré prvej nákaze neunikli!

Je to vážne varovanie. Treba stále byť ostražitým a bdelým! Naša pieseň mieru na dedine, v mestách, v celom našom živote pri spomienke na poslednú strašnú svetovú vojnu prehluší kazimiersky škrekot tých, ktorí pripravujú úklady šťastnému, pokojnému životu na našej zemi!

o. Viktor SKORODENSKÝ

NEZABIJEŠ

(Reminiscencia na Lidice 10. júna 1946)

Dva pojmy v ľudskom čine majú svoju spoločnú základňu: Pýcha a pomsta. Prvá je charakteristická nezriadeným povyšovaním sa bezohľadného ľudského „ja" a druhá je ukážkou „moci" človeka v rozdávaní násilnej pomsty všetkému, čo sa mu nechce podrobiť. 10. júna t. r. uplynie 30 rokov od smutného násilia a hromadnej vraždy, ktorá zostane nezmazateľným výkričníkom do svedomia celého kultúrneho sveta. V čase II. svetovej vojny pred 30 rokmi realizoval nemecký nacionalizmus s pýchou a pomstou svoju ideológiu násilia a potlačovania ľudských práv zničením a vyvraždením obce Lidice. O niečo neskôr to boli Ležáky a toľko iných väčších i menších miest a obcí aj na Slovensku a v iných okupovaných krajinách.

Čo bolo podkladom tejto ničivej a neľudskej akcie vládcov tretej ríše? Na túto otázku dávame psychologickú odpoveď. Spirituálom nacistickej expanzie nebola stredoeurópska karolínska kultúra, ani humanistické tendencie pokojnej Európy, ale v nepriamom úmysle priamych zásad mocenského povýšenectva vidíme akoby v pozadí nekresťansky, ba protikresťansky zmýšľajúcu postavu filozofa Fr. Nietzscheho (1844—1900), v jeho učení o „nadčlovekovi". On dal základy svojmu utopistickému učeniu nadvlády, morálke panujúcej a diktujúcej — tzv. Herrenmoral. Túto myšlienku nadvlády, panovačnosti a bezohľadnosti prevzala nacistická ideológia a konkretizovala ju v početných prejavoch teroru a násilia.

Lidice sa stali obeťou týchto tzv. nositeľov novej kultúry v strednej Európe. Sú predobrazom plánovaného úsilia nadvlády a potlačenia Slovanstva, ľudskosti a života.

Každoročne si pripomíname lidickú tragédiu. Medzi obeťami Lidíc spomíname aj na statočnú osobnosť staručkého lidického farára Jozefa Štemberka, ktorý ako posledný z odsúdených dobrovoľne šiel na popravu. Vznešený a verný pastier odmietol ponuku opustiť farnosť, zabudnúť a zradiť.

Zo stôp vyliatej krvi vyrástol nový povojnový mierový život. Jeho záchranu a zabezpečenie stráži i pamiatka lidických mučeníkov. Chráni ju pamiatka všetkých obetí svetovej vojny ako burcujúca výzva, aby sme pochopili nezmazateľné 5. Božie prikázanie: Nezabiješ!

Dr. Gustáv Čejka

Mier nie je ilúziou

Keď sa známy filozof Leibnitz dozvedel o šľachetných snahách Otca Pierra, ktorý usiloval o vytvorenie podmienok večného mieru medzi ľuďmi, ironicky poznamenal, že večný mier — pax perpetua — môže existovať iba ako nadpis pri vstupe do cintorína, lebo to je jediné miesto, kde sa mŕtvi ľudia nebijú, neškriepia a nehádajú.

Leibnitz neveril a podcenil myšlienku večného svetového mieru medzi národmi a podľa neho každé vznešené snaženie sa a boj za mier je úplne zbytočný.

Mal alebo má pravdu?

Dejiny našich dní a húževnaté snaženie socialistických krajín a všetkých ľudí dobrej vôle na celom svete, ktoré s takým vytrvalým odhodlaním bojujú za upevnenie svetového mieru, hovoria nám pravý opak.

Mier na zemi nielenže je možný, ale aj potrebný. Boj za uskutočnenie tohto vznešeného cieľa mobilizuje milióny ľudí na celej zemi k bdelosti, aby zabránili vojnám, zbytočnému krviprelievaniu a ničeniu. Druhá svetová vojna, ktorej začiatok pred viac než 30 rokmi si práve v tomto mesiaci, znovu pripomíname, nás pred tým výhražne varuje a zaväzuje. Mier nie je ilúzia, mier je najnaliehavejšia potreba našich čias a najsilnejšia túžba všetkých statočných ľudí našich i budúcich čias!

o. J. Tichý

Za šťastný život všetkých detí našich i budúcich čias!

Dnes veľmi mnoho sa hovorí o rodinnej kríze. Rodina sa stala problémom, problematickým sa stalo to, čo vôbec nemôže byť problematickým. Problémom sa stala tá najkrajšia Božia myšlienka na zemi: svätý rámec, v ktorom sila muža a nežnosť ženy splynú v ohni lásky a vernosti, aby boli rodičmi a vychovávateľmi novej generácie.

Pán Boh chcel urobiť rodinu oázou života, aby bolo jedno miesto, kde si môže po každodennej práci muž utrieť svoj pot, odpočinúť v kruhu svojej vernej manželky a nevinných detí a takto sa utužiť k ďalšej práci; žena nachádza svoj domov, v ktorom je chránená od nečistých nánosov a dieťa nachádza tu svoje teplé a pevné hniezdo.

Rodina je najmenší organický celok a preto je aj základom ľudskej spoločnosti a štátu. Rímske impérium sa rozpadlo nie pod tlakom nepriateľov, ale vplyvom vnútorného rozkladu rodiny. A učiteľka života — história — má o tom aj mnohé iné presvedčivé dôkazy.

Dnes radi prízvukujeme, že žijeme v dobe detí, ale snáď nikdy sa toľko hriechov nenapáchalo proti deťom, ako v súčasnosti. Keď zmizne nejaký človek, kriminálne orgány sa neuspokoja, kým ho nenájdu. A predsa sú státisíce zmiznutých, státisíce, o ktorých kriminalistika nič nevie: státisíce tých, ktorí boli na svete, žili, rástli, mali telo i dušu a ktorí naraz zmizli bezo stôp. Vôľou muža a ženy privolané do života, ako hostia ubytované v najintímnejšej izbietke pod srdcom materinským a tam zákerne prepadnuté a zavraždené. Nenarodené! Od prvej chvíle počatia bol to celý človek, telo a duša, hoci len v zárodku. Tak bezbranný, že ručičky na obranu vztiahnuť nemohol, tak malý, že ani kričať nemohol. Kde na svete mal byť bezpečnejší, ako v lone matkinom?

Naša spoločnosť urobila rôzne sociálne opatrenia, aby v tomto smere pomohla svojim občanom. Štát venuje osobitnú starostlivosť bytovej výstavbe, aby aj týmto umožnil mladým manželom založenie rodiny a požehnanie detí. Matky pri narodení dieťaťa dostávajú nielen predĺženú materskú dovolenku, ale aj osobitnú odmenu. Taktiež môžu využiť materský príspevok do dvoch rokov dieťaťa.

Zdravý národ a zdravé pokolenie nevychádza z rodín, kde pestujú jedináčkov, ale z rodín mnohodetných, v ktorých sa na dietky pozerajú ako na Božie požehnanie a na cieľ manželstva. Je všeobecne známe, že slávni ľudia takmer všetci vyšli z mnohopočetných rodín. Z mnohých len niekoľko príkladov: Napoleon 9, sv. Terezka z Lisieux 9, Franklin — vynálezca hromozvodu 15, Jozef Haydn — svetoznámy hudobný skladateľ 18, sv. Katarína Sienská mala 23 bratov a sestier.

Ak je prvý deň tohto mesiaca zasvätený všetkým deťom na celom svete, nezabúdajme na vážne dôsledky, ktoré pre nás z toho plynú z hľadiska náboženského, ale aj spoločensko-občianskeho.

Nech nám naše milé dietky rastú v radostnom ovzduší trvalého mieru, aby už nikdy zbytočne nehynuli ani v materskom lone, ani na bojiskách, ale upevňovali krásny šťastný svet, ktorý pre nich svojou prácou zabezpečujeme a tento neporušený vedeli odovzdať všetkým ďalším generáciám!

o. AUGUSTÍN LEUKÁNIČ

PERLIČKY ZO ŽIVOTA JÁNA XXIII.

(K 9. výročiu smrti veľkého pápeža mieru a lásky)

Stroskotanec

Keď istý politik počas súkromnej audiencii nariekal, že prehraná voľba jeho strany znamená preň stroskotanie a úplné zruinovanie, Ján XXIII. ho potešoval: „Prosím, neznechucujte sa víťazstvom protivníkov. V politike — to je raz na voze, raz pod vozom. Poznám iba tri veci, ktoré ľudí ruinujú: ženy, hazardná hra a... roľníctvo. Z týchto troch môj otec vybral si tú tretiu, najriskantnejšiu."

Predvídavosť

Keď poľský kardinál Wyszíński prvý raz cestoval do Ríma, benátsky patriarcha, kardinál Roncalli, neskorší pápež Ján XXIII. prišiel ho privítať na stanicu. Vlak mal odísť o 45 minút, nuž požiadal hosťa na prechádzku gondolou po benátskych kanáloch. Kardinál, uchvátený nádherou Benátok a milým rozhovorom s patriarchom, ani nezbadal, ako čas rýchle ubehol. Náhle vytiahol hodinky a celkom vystrašený povedal: „Môj vlak už odišiel!" Patriarcha ho láskavo uspokojoval: „Prosím, neznepokojujte sa, ten pán v gondole je výpravcom na stanici. Pre istotu vzal som ho so sebou. Pokiaľ tu sedí, vlak neodíde."

Prvá reakcia

Keď sa nuncius Roncalli vo Francúzsku dozvedel, že ho pápež Pius XII. povýšil do kardinálskej hodnosti, zvolal: „Bože môj, ako rád by som pracoval ako farár alebo ako biskup po tejto ťažkej diplomatickej misii! Čo sa teraz so mnou stane? Zle sa to so mnou skončí. Budem sa musieť dusiť v prachu archívov a strácať sa v horách kancelárskych fasciklov..." Mal totiž na mysli prácu kardinála v rímskej kúrii, nevediac ešte o tom, že bol menovaný za patriarchu do Benátok.

Pekárska pec

Provincia Bergamo, v ktorej sa narodil Ján XXIII., býva populárne nazývaná „pekárskou pecou" kňazských povolaní. Keď jeden z prvých zástupcov tlače zjavil sa v Sotto il Monte a gratuloval Alfrédovi Roncallimu ku cti, že jeho brat Angelo bol zvolený za pápeža, ten spokojne odpovedal: „Skôr alebo neskôr muselo k tomu dôjsť pri takom počte kňazov, ktorí vyšli z nášho kraja."

Hotový na cestu

V histórii pápežov zostanú nezabudnuteľnými slová umierajúceho Jána XXIII.: Nesužujte sa pre mňa... som pripravený na veľkú cestu. Kufríky sú spakované. Každú chvíľu môžem odísť".

Ján XXIII. prijíma do strany S. T. M.

Ján XXIII. často robil žarty z vlastnej korpulentnosti, ale aj cudzej. Robil to srdečne a kultúrne. Raz navštívil stolársku dielňu vo Vatikáne. Najprv všetci od strachu takmer onemeli. Potom pri kalíšku rozprúdila sa živá debata. „Stavme sa, povedal pápež majstrovi, ty patríš do strany." Prekvapený, až zdesený tlstáň jachtal a ospravedlňoval sa, že nepatrí do nijakej strany. „Myslím do strany, do ktorej sa nezapisujeme, ale automaticky do nej patríme, do strany — S. T. M." Ešte viac začudovaní pozerali na seba opakujúc: S. T. M.? Vtedy pápež so smiechom vysvetlil: „Do Strany Tlstých Mužov".

Parašutisti

Ján XXIII. sa prihovorieval k návštevníkom na audienciách veľmi bezprostredne, akosi familiárne. Keď prišli na audienciu do Castel Gandolfo francúzski parašutisti, povedal im: „Zatiaľ čo tak veľmi starostlivo dbáte o to, aby ste presne podľa predpisov zleteli z neba, nechcel by som, aby ste nakoniec zabudli na to, ako sa do neho dostať".

Občas sme všetci slepí

25. decembra 1958 navštívil pápež detské nemocnice „Bambino di Gesu" a „Santo Spirito" a tam sa opýtal jedného chlapca, koľko má rokov. Na jeho odpoveď že deväť, pápež povedal: „Som naozaj niekoľko rokov od teba starší, ale máme jedného Otca — dobrého Pána Boha". Hneď pribehol dvanásťročný Silvio Calagrande, ktorý opäť získal zrak vďaka transplantácii rohoviek umierajúceho kňaza Gnocchiho a radostne zvolal: „Vidím očami Gnocchiho". Vedľa ležal chlapec, ktorý si vypálil oči nehaseným vápnom. Pápež sa mu potešujúco prihovoril, že možno sa nájde znovu človek, ktorý mu ponúkne svoje oči: „...lebo ľudia nie sú takí zlí".

Vzrušený a dojatý až k slzám pristúpil k lôžku len od troch mesiacov slepého chlapca Carmine Gemma. Chlapček živo zvolal: „Ty si pápež, viem o tom, hoci ťa nevidím". Dobrý Ján pohladkal bledé rúčky chlapca mlčky. Potom ticho povedal sám pre seba: „Občas bývame všetci slepými".

Životopisy

V januári 1959, keď už vyšla v poradí piata kniha o Jánovi, jeho životopis, pri istej príležitosti pápež povedal na otázku, či sa mu páčia a či sú pravdivé: „Všetky sú vcelku pekné a zaujímavé. Ale jedno majú spoločné: že so mnou majú málo alebo nič spoločného".

Papa Giovanni

Takto nazývali Rimania svojho milovaného pápeža Jána. Keď raz obchádzal svoj 44-hektárový štát, vstúpil do kancelárie Kongregácie pre východné cirkvi, kde úradoval ním roku 1959 menovaný kardinál Gustavo Testa, ktorý tiež pochádzal z Bergama. Podľa obyčaje šéf predstavil svojich spolupracovníkov. Ukazujúc na jedného povedal: „Dovoľte, aby som vás predstavil sv. Otcovi To je Papa Giovanni". „Ako to?" — opýtal sa začudovaný pápež. Okolostojaci dusili v sebe smiech. „Áno, správne — volá sa Giovanni a jeho priezvisko je Papa". (V Taliansku sa udáva najprv priezvisko a potom krstné meno). Nato pápež: „Tak teda v Ríme sú dvaja Papa Giovanni. Stačil by aj jeden. Ale keď už sme dvaja, konajme spolu ako jeden".

Šampión

Pri audiencii úradníkov z úradu pre majetok Apoštolskej stolice, jeden z úradníkov, keď sa ho sv. Otec opýtal, koľko má detí, odpovedal s pýchou: „Štrnásť, svätý Otče a všetky sú, vďaka Bohu, zdravé". Veľmi začudovaný, ešte raz sa chcel presvedčiť: „Čože, štrnásť, a všetky sú zdravé?" Šťastný otec vzrušený týmto záujmom pápeža o jeho rodinu, odpovedal žoviálne: „Áno, zdravé sú, svätý Otče, ako rýdziky". Ján XXIII.: „Bravó štrnásť ráz bravó bravissimo, rekord je zabezpečený, prekročili ste počet apoštolov".

Sedliak

Desať tisíc dedinčanov, žien, dievčat a chlapcov zhromaždilo sa vo sviatočných dedinských šatách v bazilike sv. Petra na audienciu. Cítili sa tu akosi nesvojsky. Svätyňu naplnil pach talianskej rodnej sedliackej hrudy. Dobrý otec kresťanstva výborne sa vcítil do ich situácie; chcejúc ich posmeliť a akosi symbolicky zameniť mramor baziliky za rodnú sedliacku hrudu, povedal: „Viem, aká nevďačná je práca na poli. Hovorí vám to Roncalli, syn sedliaka. A predsa, keby ma nezvolili za pápeža, najradšej by som bol len sedliakom".

Posledný v triede

6. decembra 1959 prijal pápež prezidenta Eisenhowera na audienciu. Pri privítaní prvá a posledná veta z pápežových úsť zaznela po anglicky. Eisenhowera to zrejme potešilo; ďakujúc za túto pozornosť prezident povedal: „Vaša Svätosť dobre hovorí po anglicky". Pápež zasa s odzbrojujúcou samoiróniou povedal po taliansky: „Zúčastňujem sa na večerných kurzoch, ale nepretŕham sa. Som posledný v mojej triede".

Zbiera: T. M. RASLAVICKÝ

Po celý svoj život a zo všetkej sily sa usiloval Kristus presvedčiť Židov o tom, že je prisľúbeným Mesiášom a že jedine cez neho vedie cesta k ich záchrane a spáse. Keď ho však odmietli, urobil ešte aj zo svojho bolestného umierania a smrti spásonosný a vykupiteľský čin. Aj pre nich a za nich. Aj pre všetkých a za všetkých.

●

Slovo Božie nás učí pravdám o živote, o jeho správnych cestách a o jeho cieli. Len ten zmysel a cieľ nášho bytia a života naše stotožnenie sa s ním v uvedomelom rozhodnutí, znamená skutočné naplnenie evanjelia.

(Vybral a prel. Marián Skala)

Vstupné modlitby

Každý liturgický úkon má svoj obvyklý začiatok, ktorý sa skladá zo zaužívaných a Cirkvou schválených textov modlitieb, z aklamácií, výziev a prosieb. Ich prednes — či už recitatívne alebo s príslušným nápevom — sprevádzajú opäť rovnako obradu vlastné gestá, ako sú napríklad zdvihnutie rúk, zopnutie rúk, úklon hlavy, hlboká poklona, žehnanie a prežehnávanie sa, okiadzanie tymianom a pod., a tieto majú ešte viac zvýrazniť obsah vyslovovaného i stotožnenie sa s tým, čo je jeho zmyslom, a to rovnako zo strany kňaza alebo toho, kto príslušný liturgický úkon vedie (môže ním byť rovnako aj diakon alebo biskup), ako aj zo strany ľudu Božieho, ktorý sa na ňom tiež aktívne podieľa a zúčastňuje, či už ako prijímací a spoluvysluhujúci (sviatosti), alebo ako spolukonajúci, spoluslúžiaci a spoluobetujúci pri bohoslužbe slova a eucharistickej obety. Niet liturgického úkonu, ktorý by bol samoúčelný. Všetko má slúžiť na oslavu Boha a na dobro pre človeka. Naše dnešné pozastavenie sa nad v s t u p n ý m i m o d l i t b a m i (v staroslovanskej terminológii Načalo obyčnoje — obvyklý začiatok) nám túto skutočnosť jednoznačne potvrdí. Prejdeme si ich rad-radom, spresníme ich formuláciu a aspoň letmo sa pokúsime o preniknutie a ponorenie sa do ich obsahu, zmyslu a obohacujúcej náplne. To každodenne sa opakujúce, a vari preto zanesené prachom všedného návyku, sa nám tak azda podarí znova objaviť v jeho pôvodnej nádhere, lesku a nehynúcej kráse. A môže sa stať, že z toho budeme mať taký vzácny zážitok, ako keď reštaurátori znova odkrývajú vzácnu fresku pod vrstvou neskorších náterov na stenách našich chrámov a umeleckých pamiatok.

Je u nás kresťanov-katolíkov taký starý dobrý zvyk začínať všetko so znamením svätého kríža. Dakde sa od toho už snáď upúšťa, inde sa to vari berie ako magické znamenie, hmlistý návyk a vykonáva sa šablónovite, nedôstojne, nerozoznateľne, že ide skutočne o znamenie kríža. Znamením svätého kríža, ktoré kladieme na seba tak dôsledne, ako on skutočne vyzerá, začíname a začínajme predovšetkým svoje modlitby a liturgické úkony. Uskutočňujeme toto znamenie s vedomím, že predstupujeme vlastne pred tvár všadeprítomného Trojjediného Boha — Otca i Syna i Svätého Ducha. A preto toto sprievodné gesto našej pravej ruky má byť tomuto vedomiu primerané: jasné a výrazné, od čela na prsia a od jedného ramena k druhému! Takto uvedomelo a dôsledne na seba položený svätý kríž skutočne posväcuje, žehná a stáva sa ochranným a obranným štítom spásy pre telo aj pre dušu. Súčasne nás disponuje pre to ďalšie, čo chceme vysloviť a konať.

V MENE OTCA I SYNA I SVÄTÉHO DUCHA. AMEN.

Zvolanie, ktoré po prežehnaní sa nasleduje, je len výrazom stavu našej duše a našej mysle, ktorý z uvedomelého úkonu prežehnania sa vyplýva. Ak si totiž uvedomíme dobrotu, velebnosť a všemohúcnosť Božiu, plnosť jeho života v tajomstve Najsvätejšej Trojice, jeho vzťah k nám — stvorenie, vykúpenie a posvätenie — potom je správne že mu vzápätí vzdávame hold, úctu a slávu.

SLÁVA TEBE, BOŽE NÁŠ, SLÁVA TEBE.

Bohatstvo vnútorného života Božieho, jeho dokonalé bytie v sebe samom, naša neodmysliteľná závislosť na ňom i naše smerovanie k nemu, ako k poslednému cieľu, v ktorom nachádzame zmysel nášho pozemského putovania, nás vedie k tomu, aby sme sa k nemu ako deti k dobrému otcovi vinuli. A my skutočne tak činíme a prechádzame k textu, ktorý nám ho ešte viac ako takého približuje, umožňuje nám jeho lepšie poznanie a zvrúcňuje náš vzťah k nemu.

KRÁĽU NEBIES A UTEŠITEĽU, DUCHU PRAVDY,
KTORÝ VŠADE SI A VŠETKO NAPLŇUJEŠ –
POKLAD DOBRA A DARCA ŽIVOTA –
PRÍĎ A UBYTUJ SA V NÁS
A OČISŤ NÁS OD KAŽDEJ POŠKVRNY,
A SPAS, DOBROTIVÝ, DUŠE NAŠE.

Tento text je vlastne krátkou oslavnou i prosebnou piesňou našej duše, ktorej ozvena sa nesie celým posvätným obdobím a ono symbolizuje vlastne pôsobenie Ducha Svätého v Cirkvi i v dejinách celého ľudstva od chvíle jeho zoslania podľa prisľúbenia na päťdesiaty deň po zmŕtvychvstaní Božieho Syna až po dnešné časy. Boh je kráľ nebies, zeme a celého vesmíru. Je dobré utiekať sa k takému Kráľovi a Pánovi, ako to spievame v nedeľnajších antifónach. Nie je to nijaký rozprávkový kráľ, ani za kráľa oblečený herec v zdramatizovanej rozprávke, ani kráľ z tých kráľov, ktorí sa dneška už nedožili a ich sídla sú poväčšine v zrúcaninách. Kráľovstvo nebeské a Kráľ nebies je celkom inej povahy. Poznávame ho na prvom mieste ako U t e š i t e ľ a a nie tvrdého vládcu, ako d o b r o d i n c u a nie vyberateľa daní, ako toho, ktorý najprv všetko dáva, a očakáva len toľko, že obdarovaní nezabudnú na dobrodenia, ktoré dostali a spomenú si na svojho najväčšieho dobrodincu. Je nám Otcom princípom a duchom pravdy, ktorý všade je a všetko naplňuje.

Aké radostné skutočnosti pre našu dušu, aké nádherné pravdy o našom Pánovi a Bohu! Ich vyslovením a osvojením si sa rozširujú naše vedomosti o ňom. A keď takou je skutočnosť, potom treba nám ho vzývať a prosiť, aby prišiel a ubytoval sa v nás, aby nás očistil od všetkého čo nás poškvrňuje, aby nás zachránil a spasil naše duše, lebo je dobrotivý ... A my sme tak často v stave bezútešnosti.

Áno — my ľudia slabí a nemohúci, neochotní a nesúci prísť a ubytovať sa jeden v druhom, čo neznamená nič iného, ako milovať jeden druhého ako milujeme každý seba samého, a miesto toho,

aby sme boli dobrí a dobrotiví k sebe navzájom, tak často sme k sebe nedobrí a zlí... Preto dobrá je táto modlitba a aktuálna aj pre naše časy, len sa naučme pomodliť sa ju a predniesť ju vždy ako svoju osobnú a nie ako naučený prázdny veršík z rokov povinnej školskej dochádzky. Moment vedomia a uvedomelosti musí vždy napĺňať tak naše individuálne, ako aj spoločné modlitby, pretože majú byť výrazom nášho osobného i spoločného uvedomelého vzťahu k Bohu, ktorý je SVÄTÝ, SILNÝ A NESMRTEĽNÝ, ako ho vzývame v krátkej oslavnej hymne a prosíme ho o zmilovanie.

Poznanie Boha a sebapoznanie zaväzuje k úcte voči Bohu a k správnemu zmýšľaniu o sebe — k pokore, pretože on sa pyšným protiví, ale pokorným dáva svoju milosť. Preto sa na neho opäť obraciame v jeho trojjedinosti — PRESVÄTÁ TROJICA, zmiluj sa nad nami, PANE, očisť nás od hriechov našich, VLÁDCA, odpusť nám neprávosti naše, SVÄTÝ, navštív nás a pre svoje meno uzdrav všetky naše neduhy, zaceľ všetky naše rany. Potom nasleduje zas volanie o zmilovanie zo všetkých liturgií sveta a vo všetkých jazykoch — od gréckeho Kyrie eleison, cez latinskú formu, v ktorej sa to rovnako udomácnilo, ďalej cez staroslovanské Gospodi pomiluj, Krleš, krleš, krleš — až po dnešné v živom jazyku: Pane, zmiluj sa. Dopĺňame to novým vzdávaním úcty a slávy tomu, ktorý jediný je toho hoden: SLÁVA OTCU I SYNU I SVÄTÉMU DUCHU, TERAZ I VŽDYCKY I NA VEKY VEKOV. AMEN.

Nechže je tak, znamená to AMEN na konci každého nášho zbožného povzdychu, každej našej modlitby. A potom nasleduje MODLITBA PÁNA — OTČE NÁŠ. Je to dôverné synovské obrátenie sa na Otca v nebesiach so všetkým čo život prináša i potrebuje, čím blaží i ťaží až po túžbu po KRÁĽOVSTVE BOŽOM, po ktorom naozaj hodno túžiť a na uskutočňovaní ktorého hodno a vyplatí sa pracovať a namáhať sa. Je to KRÁĽOVSTVO SPRAVODLIVOSTI, LÁSKY A POKOJA, nuž a či je niečo, čo by bolo viac hodné toho, aby sme po ňom túžili, na jeho uskutočňovaní sa podieľali a za jeho príchod sa modlili? A ten, ktorému adresujeme svoje prosby, môže ich vypočuť, LEBO TVOJE JE KRÁĽOVSTVO, SILA I SLÁVA — OTCA I SYNA I SVÄTÉHO DUCHA, TERAZ I VŽDYCKY I NA VEKY VEKOV. AMEN. — voláme na záver prosieb z modlitby, ktorú nás naučil náš Pán.

Po opätovnom trikrát za sebou opakovanom zvolaní PANE, ZMILUJ SA opakuje sa aj liturgicky odborne pomenované Malé slávoslovie a vstupné modlitby zakončujeme výzvou, ktorá je formulovaná v znamení istej gradácie, vystupňovania naliehavosti nášho volania i spresnenia zmyslu nášho úkonu: POĎTE, POKLOŇME SA — KRÁĽOVI NÁŠMU BOHU, POĎTE, POKLOŇME SA — KRISTU KRÁĽOVI NÁŠMU BOHU, POĎTE, POKLOŇME SA A PADNIME PRED SAMÝM PÁNOM JEŽIŠOM KRISTOM, KRÁĽOM A BOHOM NAŠÍM.

Pri týchto zvolaniach sa trikrát ukláňame v duchu a s myšlienkami na toho, ktorému bola odovzdaná všetka moc na nebi i na Zemi, ktorý veľké

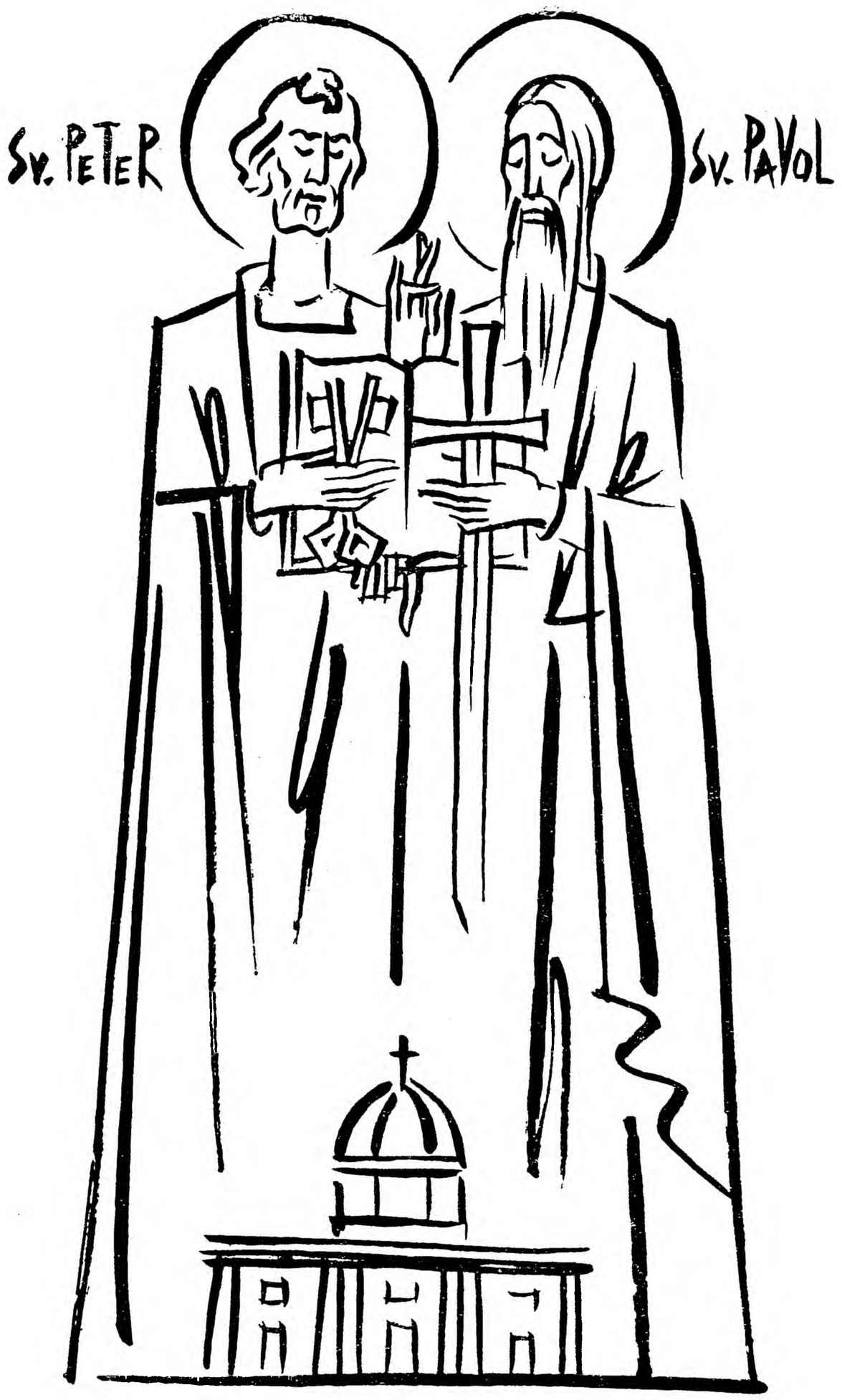

Medzi apoštolmi prví a učitelia celého sveta, proste Vládcu všetkých, aby daroval svetu pokoj a našim dušiam veľkú milosť.

Neúnavných kazateľov, ktorí hlásali Boha, svojich prvých apoštolov, prijal si, Pane, do sladkej svojej blaženosti a pokoja, lebo ich mučenícka smrť ti bola milšia ako všetky obety. Veď Ty jediný poznáš tajomstvá ľudských sŕdc.

(Tropár a kondák na sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla)

veci vykonal a stále ich koná a ktorý v sláve príde súdiť živých i mŕtvych a jeho kráľovstvu nebude konca.

S takýmto myšlienkovým pozadím, pevne zakotveným v pravdách našej viery sa nám treba modliť tieto vstupné modlitby, živo naozajstne a oživujúco, a potom sa ich budeme modlievať aj radi aj s azda väčším úžitkom ako doteraz.

M. S.

Z nášho života

V GR.-KAT. FARSKOM CHRÁME sv. Klimenta, v metropole nášho štátu v Prahe, spomenuli dňa 8. apríla t. r. 600. výročie založenia a posvätenia emauzského monastiera Na Slovanoch slávnostnou večernou Liturgiou, pri ktorej o význame tohto požehnaného diela Karola IV. prehovoril o. Augustín Kliment. Prekrásne a zvučné liturgické spevy tamojšieho farského zboru sv. Vladimíra boli dôstojným doplnkom milej duchovnej slávnosti.

—

VOJČICE — V júli t. r. uplynie 35 rokov od udelenia plnomocných odpustkov na sviatok Najsv. Srdca Spasiteľa vo Vojčiciach (okres Trebišov). Plnomocné odpustky udelil sv. Otec Pius XI. pre tento gr.-kat. farský chrám, v ktorom je umiestnený oltár Božského Srdca.

—

NOVOSAD — Sviatok patróna svojho farského chrámu sv. Juraja, oslávili novosadskí veriaci bohatou účasťou na slávnostnej Sv. službe Božej, ktorú slúžil o. dekan Imrich Vasiľčák, za asistencie miestneho duchovného správcu o. dekana Ondreja Berča. Kázal dr. E. Korba.

—

K STRIEBORNÉMU biskupskému jubileu nášho Otca biskupa dr. Bazila Hopku, ktorého sme pri tejto významnej príležitosti už pozdravili spomienkovo-gratulačným pozdravom vedúceho redaktora dr. E. Korbu v májovom čísle našich časopisov, sa ešte vrátime v najbližšom čísle nášho časopisu.

SVIATKY PASCHY v prešovskej gr.-kat. katedrále sv. Jána vyvrcholili na prvý veľkonočný sviatok archijerejskou Sv. Liturgiou, ktorú s Otcom biskupom Bazilom koncelebroval Otec ordinár J. Hirka. V priebehu Sv. Liturgie kázal Otec ordinár, v jej závere Otec biskup.

—

VYSVIACKA našich novokňazov, tohoročných úspešných absolventov Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty v Bratislave a Litoměřiciach bude podľa oznámenia najd. Ordinariátu v poslednú júnovú nedeľu t. r. v prešovskej gréckokatolíckej katedrále a vykoná ju svätiaci biskup dr. Bazil Hopko.

Za milým a obetavým † Otcom Viktorom

Ako sme už oznámili v minulom čísle nášho časopisu, dňa 26. februára t. r. zomrel kňaz prešovského biskupstva o. VIKTOR MIHALIČ. Zosnulý pochádzal zo známej kňazskej rodiny. Narodil sa 16. júla 1907 v Hrabovčíku. Kňazskú vysviacku prijal v r. 1933. Pôsobil ako farár v Livove a Lukove v Bardejovskom okrese. Naposledy vypomáhal pri farskom chráme Narodenia presv. Bohorodičky v Košiciach.

Pochovali ho dňa 1. marca t. r. na ústrednom cintoríne v Košiciach. Nad jeho hrobom okrem iných prehovoril aj miestny duchovný správca a jeho niekdajší nástupca v správe livovskej farnosti o. dekan B. Demko. Z jeho rozlúčkového prejavu vyjímame:

„Celý život zosnulého bol veľmi aktívny. Vznešenú úlohu, ktorú mu zveril Pán, plnil podľa svojich ľudských síl veľmi úprimne. Nikdy na ňu nezabúdal a neobyčajne úzkostlivo chránil dôveru, ktorú v sebe skrývajú slová: Otec duchovný.

Miloval svojich veriacich a vždy im veľmi účinne a všestranne pomáhal. Táto jeho láska vyvierala z nebeského prameňa svätej nekrvavej obety, od ktorej ho nič nevedelo odpútať okrem zákernej a opakujúcej sa choroby, ktorej nakoniec náhle a bezmocne podľahol.

V našej košickej farnosti obetavo vypomáhal takmer 2 roky. Večerné Sv. Liturgie vysluhoval pre tých, ktorí sa ich v ranných hodinách nemohli zúčastniť. Obľúbil si toto spoločenstvo veriacich a oni jeho. Jeho náhly odchod je pre našu farnosť veľmi citeľnou stratou. Toto naše konštatovanie je bolestné a plné žiaľu, že ani nie sme schopní plne a náležite sa mu poďakovať za jeho nezištnú pomoc a dušpastiersku spoluprácu, za jeho námahu, za jeho kňažskú prácu, ktorú vždy rád a ochotne vykonával na slávu Božiu, k duchovnej radosti a spokojnosti našich farníkov.

Oltárny brat Viktor! Ďakujem ti v mene celej farnosti a prosím, aby Všemohúci Otec nebeský Ti pripočítal k dobru tvoju ochotnú pomoc a odplatil večným blaženým pokojom to, že si slávu jeho svätého mena s nadšením a láskou tak príkladne šíril.“

Blažennyj pokoj — viečnaja jemu pamjať!

Pozdrav k požehnanej životnej deväťdesiatke

Dňa 9. t. m. dožije sa svojej požehnanej životnej deväťdesiatky jeden z našich najstarších kňazov, vľd. dekan-farár na odpočinku o. Anton Košč.

Pochádza zo Snakova pri Bardejove. Základné školy vychodil v rodisku a v Bardejove. Stredoškolské a teologické štúdiá absolvoval v Prešove. Krátky čas študoval teológiu aj v Budapešti. (R. 1905) V decembri pred 65 rokmi ho vysvätil na kňaza pre službu v prešovskej diecézy biskup dr. J. Vályi.

Prvým miestom jeho kňazského účinkovania bola farnosť Nižná Pisaná, kde sa pričinil o vybudovanie murovanej cerkvi. Krutý zásah 1. svetovej vojny hlboko zasiahol do jeho osobného života. V prvom roku prvej svetovej vojny mu pri evakuácii zomrel 4-mesačný synček.

Druhou a poslednou stanicou jeho kňazského pôsobenia bola farnosť Andrejová, kde nastúpil v roku 1919. Tam pôsobil až do svojho odchodu na zaslúžený odpočinok. V rokoch 1921—31 excurrendo spravoval aj farnosť Šarišské Čierne. V roku 1933 ho vymenovali za okresného dekana, makovického dekanátu.

Váženému jubilantovi, ktorý i pri svojom vysokom a požehnanom veku s pozornou sústredenosťou sleduje životné dianie u nás, život eparchie a patrí k našim najpozornejším čitateľom, z úprimného srdca vyslovujeme za vykonanú dušpastiersku prácu srdečné Pán Boh zaplať a do ďalších rokov života ešte srdečnejšie privolávame NA MNOHAJA I BLAHAJA LJETA!

Sv. Matka Cirkev

slávi dňa 24. júna
sviatok narodenia sv. Jána Krstiteľa. Sv. Ján, Predchodca Pána, je najväčším a posledným z prorokov, predohrou mohutnej symfónie Evanjelia, pionier na prelome čias. Jednou nohou stojí v Starom zákone a tou druhou na „medzi" kráľovstva milosti. Na vlastné oči videl Toho, ktorého mnohí tak túžobne očakávali. Bol to muž železnej vôle a oceľového charakteru, o ktorom sa Božský Spasiteľ tak pochvalne zmieňuje: „Veru hovorím vám, nepovstal medzi narodenými zo žien väčší od Jána Krstiteľa". (Mt. 11, 11). Ani Evanjelisti nešetria slová chvály na Predchodcu Pána. Sv. Ján Krstiteľ vo Východnej Cirkvi má dva zasvätené sviatky a okrem toho každý utorok je tiež zasvätený jeho pamiatke. Sv. Ján Krstiteľ je Patrónom prešovskej diecézy.

Gréckokatolícki kňazi a veriaci v ten deň spomínajú na svojho otca Ordinára Jána Hirku, apošt. administrátora, ktorý v tento deň slávi sviatok svojho nebeského Patróna.

Božia Prozreteľnosť dala nám na čelo našej eparchie kňaza, ktorý je vekom mladší, ale vedený charizmou Ducha Svätého s láskou a obetavosťou plní svoj zodpovedný úrad.

Je to veľká milosť pracovať vo vinici Pánovej, veď sv. Augustín hovorí: „Ó veľká dôstojnosť kňazov, v rukách ktorých pri konsekrácii sa vtelí Syn Boží, ako kedysi v lone Panny Márie. Ó šťastní kňazi, keď skutočne po kňazsky žijete." A sv. Ján Zlatoústy hovorí: „Kňazská dôstojnosť aj pre anjelov je ťažká a neúnosná. Čo anjel nemôže urobiť: konsekrovať Sv. hostiu, rozhrešovať od hriechov, to môže kňaz. Veľké šťastie, veľké vyznamenanie pre kňazov."

Otec ordinár sa všemožne stará o úplné skonsolidovanie náboženských pomerov medzi našimi veriacimi.

Riadiac sa slovami sv. apoštola Pavla: „V Cirkvi poviem radšej päť slov zrozumiteľných..., ako desaťtisíc slov neznámym jazykom." (I Kor 14, 19). Otec ordinár koná v duchu II. vatikánskeho koncilu a všade presadzuje toto heslo, ktoré priniesli k nám naši slovanskí vierozvestovia.

Navštevuje farnosti, nabáda a povzbudzuje veriacich k hlbokej viere k Bohu a vernosti voči našej vlasti, k statočnej a poctivej práci. A hlavne, všade hlása lásku a pokojné spolunažívanie medzi občanmi. „Úlohou kresťanov je prehriať svet láskou!" – ako to často opakuje otec ordinár.

Pri príležitosti menín vyprosujeme nášmu otcovi ordinárovi hojného Božieho požehnania na jeho ťažkú a zodpovednú prácu. Nech mu Všemohúci dá mnoho zdravia, sily a vytrvalosti, aby nadchnutý láskou Božou ešte veľa urobil na slávu Božiu, i našej Katolíckej Cirkvi a pre blaho a rozkvet našej milovanej vlasti ako aj nášho národa.

Človek len v láske sa stane veľkým

(Z tohoročného veľkonočného posolstva Gr.-kat. ordinariátu v Prešove duchovenstvu a veriacim prešovskej eparchie a pridelených apoštolských administratúr).

„Právom preto v tieto radostné sviatky zasadnete za rodinné stoly, aby ste po spoločnej modlitbe položili posvätné jedlá a paschu, ktorú ste s takou láskou priniesli do chrámu, aby modlitbami kňaza a všetkých veriacich kadidlom a svätenou vodou bola posvätená. Tento krásny zvyk je u nás od pradávna, ale nech nezostáva bezduchým zvykom i v dnešnom modernom svete. Používanie veľkonočných jedál nech je pre nás symbolom. Tak ako prijímame a požívame jedlá, nech tak prijímame aj posvätené a Božím Slovom zjavené večné pravdy.

Každý z nás je začlenený do dvoch odlišných, ale predsa spájajúcich sa svetov: do sveta prirodzeného a nadprirodzeného. Asi tak ako strom. Korene stromu sú dnu, v zemi, v hline, vo vode, kde je chlad a tma. Ale tam sú živiny, z ktorých strom žije. Peň stromu, konáre a lístie sa kúpu v slnku. Sajú z neho teplo a svetlo. Zhora prší dážď, vlaha rovnako potrebná pre rast a život.

A v tom istom strome sa tieto dva svety stretávajú a v harmónii vytvárajú život stromu. Človek je svojím telom orientovaný na zem. Podlieha jej zákonom a živí sa z nej. Ale jeho duchovná podstata — jeho duša, ktorej nestačí iba chlieb, vpíja do seba silu a život večného Slnka—Boha a Spasiteľa nášho, ktorý bol, je a bude (por. Žid. 13, 8). To je ten život milosti, ktorý nám práve Zmŕtvychvstaním umožnil náš Spasiteľ. Toľko robíme, aby sme zachovali a predĺžili svoj život telesný. Keby sme aspoň toľko robili, aby sme mohli večne žiť!

Ešte nikdy sme po hospodársko-materiálnej stránke neboli tak zabezpečení, ako práve v našej spoločnosti. Naši predkovia museli naozaj veľmi ťažko pracovať, aby si zabezpečili obživu a zachovali niekedy len holý život. Dnes sa u nás nikto nemusí báť, že nevyžije v chorobe, v starobe, v materstve, alebo že sa mu neujde práce. To nás pobáda k tomu, aby sme sa stali lepšími, vďačnejšími, aby sme to využili pre svoj rast ľudský, občiansky i kresťanský.

Nestrácajme z našich očí Krista, ktorý nás predišiel svojím slávnym Vzkriesením. Náš obrad v Cirkvi je svojou podstatou obradom Vzkriesenia, lebo ho oslavuje po všetky nedele celého roka. I my touto opakovanou a oživovanou radosťou nesme radosť a svetlo do nášho každodenného života. Nemáme právo žiť ťažkým, ponurým a smutným životom. Nebojme sa stretnutia s Kristom, nebojme sa Jeho druhého príchodu. Pred svojím utrpením necháva sa nazývať učiteľom, priateľom, ale po svojom Zmŕtvychvstaní je už naším bratom!" .... choď k mojim bratom a povedz im ..." (Ján 20, 17) hovorí k Márii Magdaléne. Je koniec plaču a smútku. Pokoj vám! V nádeji Kristovej sme spasení a spejeme s Ním a pod ochranou našej nebeskej Matky P. Márie, ako cirkev putujúca do večného života.

Prosme od Vzkrieseného Krista milosť vzájomnej lásky a z celého srdca objímajúc všetkých, odpúšťajme si viny. Buďme veľkými v odpúšťaní chýb našich blížnych, veľkými vo svojej viere, v trpezlivosti k sebe a k blížnym, v rôznych bolestiach, ťažkostiach a v nádeji a hlavne v láske k blížnemu. Kristus neprestal milovať v najväčších mukách, ani vtedy, keď sa mu najviac krivdilo. Podobne i človek len v láske sa stane skutočne veľkým a len láskou sa stane hodným byť účastníkom Vzkriesenia Kristovho.

Našich milých čitateľov prosíme, aby sa pomodlili za nášho otca ordinára i za všetkých kňazov. Veď kňazi sprevádzajú nás svojím účinkovaním od kolísky až po hrob, preto buďme im povďační a modlíme sa za nich. Pokladajme kňazov za služobníkov Kristových a správcov Božích tajomstiev. (I Kor 4, 1).

o. A. Leukánič

z kresťanského sveta

„Všetkým patrí naše veľkonočné želanie, ktoré je aj želaním Krista: Pokoj vám! Niekomu sa môže zdať, že toto želanie nemá nič originálneho, vždy je to isté. Áno, vždy je to isté v slovách našich pier a v túžbe nášho srdca, lebo vždy ostáva tá istá potreba pokoja v nás a vo svete. Ale kto objaví v tomto želaní vnútorného ducha a konečný ideál, ktorý ohlasuje vždy nový sviatok Veľkej noci každému človekovi a celému ľudstvu, tomu sa bude javiť želanie pokoja také, aké v skutočnosti je — ozajstné a nové úsilie vždy tvoriť a postupovať dopredu, jar, v ktorej treba vždy znovu kultivovať, dúfať a pozdravovať. To je najvyššia a najnovšia milosť, ktorú môžeme dnes žiadať od Krista vzkrieseného vo svete.“

(Z tohoročného veľkonočného pozdravu Sv. otca Pavla VI.)

MILANSKY ČASOPIS Domenica del Corriere uverejnil zaujímavý dokument, odhaľujúci doteraz neznáme rozhodnutie A. Hitlera z r. 1943: zatknúť a deportovať pápeža Pia XII. Príspevok vznikol na základe získaných dokumentov a rozhovoru spravodajcu s dnes 72-ročným K. Wolffom, niekdajším nacistickým generálom, ktorý svojho času podpísal kapituláciu nemeckých vojsk v južnej Európe.

PRÁVO NA ŽIVOT je názov katolíckeho hnutia v newyorskej arcidiecéze, ktoré sa usiluje o pomoc slobodným matkám a veľkorysou propagačnou akciou bojuje proti potratom.

KARDINÁL LÉGER, ktorý preto opustil svoj arcibiskupský stolec v Montreali, aby svoj život zasvätil chorým v Afrike, rozšíril svoju doterajšiu činnosť o založenie novej ustanovizne.

VO VIETNAME začali so stavbou veľkého seminára v Danangu, ktorý je určený pre 180 seminaristov.

JERUZALEMSKÝ PATRIARCHÁT má 55 farností a asi 55 tisíc veriacich. Jeho jurisdikcia sa rozprestiera na území Jordánska, Izraela a Cypru. V samotnom Izraeli je v súčasnosti 24 tisíc katolíkov západného obradu a približne 28 tisíc katolíkov rôznych vých. obradov.

KARDINÁL HEENAN vyznamenal pápežským krížom „Pro Ecclesia et Pontifice“ Martina Gilleta, spoluzakladateľa ekumenickej spoločnosti Blahoslavenej P. Márie.

SV. OTEC PAVOL VI. daroval 10 tisíc dolárov komisii Svetovej rady cirkví a pri tejto príležitosti prejavil nádej, že spolupráca katolíckej cirkvi so Svetovou radou cirkví sa bude úspešne rozvíjať.

POSV. KONGREGÁCIA pre ohlasovanie evanjelia národom venovala v uplynulom roku 33 miliónov dolárov na udržiavanie škôl, jasieľ, ako aj starobincov nachádzajúcich sa na misijných územiach.

THDR. A. MANDL zomrel 15. marca t. r. v Prahe vo veku 54 rokov. Všestranne vzdelaný a obetavý kňaz bol výraznou kňazskou osobnosťou najmä v oblasti upevňovania ekumenických záujmov.

REPRODUKCIU STAROBOLESLAVSKÉHO PALADIA vydala Síň umění v Prahe (Karlovo nám. 5). Pamätný reliéf je vyrobený z umelej hmoty a je výrazný svojou gotickou jednoduchosťou.

Jednou vetou

Sv. Otec Pavol VI. vymenoval za dekana kardinálskeho kolégia kardinála A. M. Cicognaniho a za prodekana kolégia kardinála L. Tragliu. — **Vedúce miesta** v posvätných kongregáciách, súdnych dvoroch, sekretariátoch a iných úradoch pápežskej kúrie majú zástupcovia 19 národov. — **Námestník** štátneho sekretariátu v Ríme arcibiskup Benelli vo svojej nedávnej prednáške o pápežskej diplomacii zdôraznil, že nunciovia nezastupujú Vatikánsky štát, ale Svätú stolicu a toto ich poslanie má svoj potrebný teologický základ. — **Archív** nedávno zosnulého kardinála Tisseranta prevezú do Francúzska, kde event. aj zverejnia z neho niečo. — **V Holandsku** biskupská konferencia za prvého hlavného sekretára holandskej cirkevnej provincie vymenovala Otca dr. P. M. J. Vriensa. — **Lurdy,** známe francúzske pútnické miesto, navštívilo v minulom roku vyše troch miliónov pútnikov. — **20 seminaristov** v Ostrihome dobrovoľne darovalo krv Maďarskému Červenému krížu. — **M. D. Chenu** bol poctený cenou E. Monniera za svoju všestrannú teologickú činnosť. — **V Brazílii,** kde je veľký nedostatok kňazov, veľa farností so súhlasom Svätej stolice obsluhujú v niektorých úkonoch sestričky. — **V Kampale,** hlavnom meste Ugandy, začali s výstavbou chrámu ku cti ugandských mučeníkov. — **Kard. Pellegrino,** turínsky arcibiskup, vyzval kňazov, aby miestnosti, ktoré bezprostredne nepotrebujú, dali k dispozícii ľuďom, čo nemajú kde bývať. — **L. Rickets,** arcibiskup Limy, na okraji peruánskeho hlavného mesta dal postaviť 24 robotníckych bytov. — **Škótski biskupi** vydali v súvislosti so vzrastom nezamestnanosti pastiersky list, ktorým vyzývajú vládu, aby odstránila tragickú situáciu nezamestnanosti. — **Pavol VI.** otvoril vo Vatikáne výstavu kníh, na ktorej je 150 cenných rarít Písma Sv. — **Acta pseudopontificum** je názov knihy, ktorú vydali v Ríme a ktorá obsahuje 218 dokumentov avignonských vzdoropápežov. — **R. Rosselini,** známy taliansky režisér, pripravuje televízny film o živote a význame sv. Augustína. — **Pri súpise** umeleckých pamiatok známy maďarský muzeológ dr. P. Németh objavil na fare v Nyíregyháze zaujímavú knižnicu z 18. storočia. — **Vo Francúzsku** podľa rozhodnutia biskupskej konferencie budú smieť pohrebné obrady v budúcnosti odbavovať aj laici. — **Sv. Otec** vymenoval nedávno prvého domorodého biskupa na ostrove Tonga. — **V Ríme** odovzdali Pavlovi VI. prvý výtlačok talianskeho prekladu Sv. Písma. — **Maďarský rozhlas** rozhodol sa opakovať cyklus relácií o biblii, ktorý ocenila Kat. akadémia, Reformovaná teol. akadémia, Židovský seminár a Zväz maďarských spisovateľov. — **V NDR** katolícka i evanjelická cirkev spoločne poslali veľkú zásielku na pomoc do Bangladéšu.

Kristus-vie, čo hovorí o druhých aj o sebe. A treba mu tak veriť, ako to hovorí. Ani to nepodceňovať, ani nepreceňovať a neprehodnocovať.

●

Kristus nás neprišiel pozbaviť práce a námah tohto sveta pre vlastné dobro a pre dobro blížnych. Ak ale podľahneme tlakom, ktorými sú: sebectvo, ctižiadostivosť, prehnaná ambicióznosť a snaha vyniknúť za každú cenu, keď toto všetko nakoniec zvíťazí v nás, nezostane v nás a na nás už nič, čo by malo niečo spoločného s Bohom.

Matka Božia v našom svete

Svet trpí tým všetkým, čo ustavične rozdeľuje ľudí medzi sebou. Svet dýcha za trvalým mierom, za všeobecným bratstvom, za harmonickým spolunažívaním celej ľudskej rodiny.

Impulzom a pohnútkou na dorozumenie a zhodu detí je spomienka na ich matku.

Vo veľkodušnom znášaní utrpenia, ktoré nás zovšadiaľ navštevujú, prináša nám pomoc kontemplácia Márie, stojacej pod krížom. Pod ním dokázala to, čo Boh kedysi žiadal od Abraháma: obeť jediného syna. Vďaka tomu Mária výnimočným spôsobom zúčastňuje sa na mystériu vykupiteľskej obety. A hoci jej utrpenie sa nedajú porovnať s utrpeniami Kristovými, tak ony z nich pochádzajú a sú ozvenou utrpení jej Syna v srdci Matky. Túto osobnú spoluprácu spojil Kristus so svojimi utrpeniami a úmyslami do svojej vykupiteľskej obety. V spojitosti s tak úzko chápaným spoločenstvom Najvyšší kňaz môže povedať Márii to, čo kňaz hovorí veriacim pri sv. omši, že je to „moja i tvoja obeta".

Mária pomáha nám posväcovať naše utrpenie a učí nás stávať sa nástrojom vykúpenia, ak len vieme ako ona a spolu s ňou ich prijímať v duchu viery. Najsvätejšia Matka — podobne ako my — nie všetko chápala zo skúšok, ktoré na ňu Boh posielal, ako to prejavila pri strate dvanásťročného Ježiša (Lk 2,50). Ale jej vernosť neutrpela nijakú škodu ani v najťažšej skúške v noci na Kalvárii.

Matka Cirkvi objíma nás svojou materskou láskou, v bolestiach podopiera svojou neprestajnou pomocou Cirkev i celé ľudstvo. Všetkých povzbudzuje k vernosti, v ktorej sama vytrvala vtedy pod krížom.

Máriina viera je zasa prvým víťazstvom jej Syna. V modlitbe pred sv. prijímaním hovoríme Spasiteľovi: „Nehľaď na naše hriechy, ale na vieru svojej Cirkvi". Utiekajme sa k viere celej Cirkvi a teda predovšetkým k viere Márie!

(Z prejavu kardinála L. J. Suenensa na Mariologickom kongrese v auguste r. 1971 — prel. a vybral T. M. Raslavický).
Linoryt L. Šukajla.

EKUMENIZMUS

V RÍME prijali delegáciu pravoslávnej cirkvi v Rumunsku. Delegáciu pozval do Večného mesta Sekretariát pre zjednotenie kresťanov a viedol ju ploješťský biskup Anton.

V AUSTRÁLSKEJ VICTORII, v miestnej katolíckej katedrále, boli nedávno za účasti duchovných rozličných kresťanských vyznaní pobožnosti, venované úmyslom Medzinárodného eucharistického kongresu, ktorý bude na budúci rok v Melbourne.

EKUMENICKÁ ORGANIZÁCIA „Svetová služba cirkví" bude spolupracovať s peruánskou vládou pri výstavbe oblastí, zničených zemetrasením.

SVETOVÁ RADA CIRKVÍ venovala v nedávnych dňoch na pomoc Bangladéšu 13 miliónov dolárov.

PRIEKOPNÍK EKUMENIZMU Otec M. J. Metzger bol by sa v tomto roku dožil 85 rokov. Už v r. 1938 ako farár v Meitingene založil katolícko-protestantskú ekumenickú organizáciu. V roku 1942 ho zatklo gestapo, v októbri 1943 ho odsúdili na smrť a v apríli 1944 ho popravili.

V TAIZÉ bolo cez tohoročné veľkonočné sviatky medzinárodné stretnutie, na ktorom sa zúčastnil aj kardinál dr. Fr. König.

V KATEDRÁLE SIOUX FALLS (Spojené štáty) bola v nedávnych dňoch vysviacka nového biskupa juhodakotskej episkopálnej cirkvi H. Jonesa. Súhlas k vypožičaniu katedrály dal sám miestny katolícky biskup. Obdobný prípad vysviacky nekatolíckeho biskupa v katolíckej katedrále sa stal nedávno aj v Európe, a to v Bonne, kde vysvätili pravoslávneho exarchu Irenea, ktorý je nástupcom v decembri m. r. zomrelého metropolitu Jakovosa.

BISKUP V LEEDS (Anglicko) vo svojom pastierskom liste ostro sa postavil proti diskriminácii farebných, ktorá v niektorých krajoch Anglicka začína nadobúdať povážlivé rozmery.

METROPOLITA MELETIOS, pravoslávny arcibiskup parížsky pred slávnostnými bohoslužbami v parížskej pravoslávnej katedrále odovzdal kardinálovi Martymu kríž tisícročnej hory Athos.

EKUMENICKÁ BIBLIA V BULHARČINE je výsledkom 7-ročnej práce pravoslávnych, protestantských a katolíckych teológov v Bulharsku. Preklad má cirkevné schválenie všetkých cirkví v Bulharsku.

RADOSŤ ZO ŠŤASTIA DRUHÝCH

Neviete si predstaviť, aká som nešťastná, sťažovala sa mi žena, matka ženatého syna.

Prečo?

Tak som mala svojho syna rada, starala sa oň, len aby mu bolo všetko po vôli.

Azda vás hreší, nadáva na vás?

Nie, zlého slova mi nepovedal. Ale teraz mu je všetko jeho manželka. Zlého slova na ňu nechce pripustiť. Vo všetko ju poslúcha, do studne by skočil, keby mu povedala.

Bolí vás to?

Bolí. A či ja som svojho syna pre ňu vychovala?

Veru pre ňu. „Preto človek opustí otca a matku, *pridržiavať sa bude svojej manželky.*“ A či vaša svokra nie pre vás vychovala vášho manžela? Nakoľko viem, veľmi vás mal rád celý život.

A ešte nie tak by ma bol mal rád, keby ma jeho matka nebola pred ním očerňovala.

Lebo žiarlila na jeho lásku k vám asi tak ako vy žiarlite na lásku vášho syna k jeho manželke.

Žena sa zháčila.

Nuž to vás bolí, že váš syn žije so svojou ženou v šťastnej láske? Tešte sa tomu. Vašou radosťou musí byť napomáhať ich šťastie a v tom vidieť svoje vlastné šťastie. Bolieť by vás malo, keby váš syn svoju manželku bil a nenávidel.

Veľa takej nerozumnej žiarlivosti ničí šťastie mladých ľudí. Rodičia, vykoreňte ju zo svojho srdca zavčasu, aby ste ňou neotrávili život tým, ktorých najviac milujete.

CIGÁNSKA VOJNA

Bolo to dávno, keď som bol chlapec. Na brehu rieky Uh za našou dedinou stál cigánsky tábor. Bol to zhluk chatrčí, ktoré sme volali koliby. Nebolo tam ulíc, každý staval, kde sa mu hodilo. Usilovali sa stavať čo najbližšie k rieke, lebo studne tam nebolo. Nad chatrčami vypínalo sa niekoľko agátov, pod ktorými sa hrávali kŕdle otrhaných a hladných detí. Bol to obraz biedy, ktorá vykukovala malými oknami, čo boli zamurované, takže sa nikdy neotvárali.

Tábor stál na pokraji rozľahlých pasienkov, ktoré sa nazývali Báňa. Tu sme vodili na noc kone. Vzali sme si teplé gubane, ktoré nám slúžili za posteľ i perinu. Keď sme došli na miesto, v tábore bolo ešte živo. Tu-tam bolo vidieť oheň, bolo počuť plač detí i spev mladých Cigánov sprevádzaný husľami.

Sputnali sme kone, zabalili sa do gubaní a zaspali.

Okolo polnoci nás zobudil vresk, krik, plač starších i jojčanie detí. Tábor bol ožiarený, niekoľko chatrčí horelo. V ich jase bolo vidno bitku päsťami, palicami i nožmi. Susední Cigáni napadli našich. Strhovali župu zo striech, zapálili si ju a to im slúžilo za fakle. Vylamovali dvere, tĺkli spiacich obyvateľov. Kým sa naši spamätali, ozbrojili a postavili na odpor, útočníci zmizli.

O chvíľu boli pri nás naši Cigáni so sekerami v rukách.

Nevideli ste, kade utekali? — spýtali sa nás?

Nie, — odpovedali sme, — len sme počuli čľapkanie vody.

Ušli cez rieku do lesa, — poznamenal jeden z nich, — tam ich už nechytíme.

Zabili dakoho?

Nie, — znela odpoveď, — len skrvavili viacerých, i potĺkli a niekoľko kolíb zapálili.

Náš tábor žil v nepriateľstve so susedným. Jedni druhých nenávideli, jedni pred druhými utekali. Aj táto „vojna“ mala byť odplatou za bitku v meste v krčme.

Dnes už niet tábora. Na jeho mieste stoja úhľadné domy, ktorých obyvatelia žijú v pokoji so všetkými a len málo z nich pamätá na také vojny. Keď mladí počujú také príhody, čudujú sa, ako sa mohli ľudia nenávidieť preto, že jedni bývali na tom, druhí na inom mieste.

SRDCE MATKY

Jančo, kde sú husi, zvolala na mňa mamička, keď som sa hral na dvore.

Vyskočil som a šiel som hľadať husi. Šiel som popri grófskom parku, ktorý mal dve brány. Pri jednej z nich sedela ženička so zranenou tvárou a plakala.

Zastavil som sa. Práve prišli dve ženy, čo sa poháňali na pole. Jedna bola silnej postavy a mala veliteľský pohľad. Volali ju Husaraňa.

Prečo plačeš? — spýtala sa jej.

Tá ukázala skrvavené oplecko na hrudi a ranu na tvári.

Kto ti to spravil?

Syn.

A ty nevieš, kde bývajú žandári? — dupla nohou Husaraňa. — Teda ja viem a ja ho naučím ctiť si matku.

A už aj zamierila k žandárskej stanici.

Tu matka vyskočila, chytila ju oboma rukami a zvolala:

Nie, nechoď! Moje decko nesmú žandári poviazať, neznesiem to, zahyniem.

Husaraňa ju odvrkla slovami: Dobre, nech ťa teda mláti, koľko chce.

Také je srdce matky! Radšej znesie bolesti od vlastného dieťaťa, akoby malo znášať jeho bolesť.

POCHOPENIE NECHÁPAJÚCICH

Vyprával mi to nebohý protonotár Žebrácky, bardejovský farár, keď som bol uňho kaplánom.

V mladosti bol farárom v horskom kraji severovýchodného Slovenska. Nehospodáril, nemal záprah, ale istý veriaci ho vozil. Na konci mesiaca k nemu prišiel, pán farár spočítal fúry a vyplatil mu.

Raz povozníkovi ťažko ochorel syn. Pán farár mu poradil zavolať lekára.

Nemám peňazí na lekára ani na lieky, znela odpoveď.

Ja zaplatím, len zapriahni a dovez lekára.

Furman poslúchol, pán farár vyplatil lekára i lieky a syn sa vyliečil.

Na konci mesiaca povozník prišiel na vyúčtovanie.

Pán farár spočítal fúry a vyplatil.

Furman vzal peniaze, pomaly šiel k dverám, chytil kľučku, ale neotvoril.

Azda som vynechal nejakú fúru? — spýtal sa farár.

Tú, čo som doviezol lekára synovi.

Duchovný otec vytiahol peňaženku a vyplatil.

Prečo ste mu nevysvetlili, že tá fúra bola v jeho záujme, opýtal som sa svojho principála.

Lebo by nebol pochopil a bol by do smrti presvedčený, že som ho ukrátil.

Ak chceme žiť s každým v pokoji, musíme chápať nechápajúcich. Áno, bratská láska od nás vyžaduje chápať aj nechápajúceho.

PRÍMA CHLAPÍK

Cestoval som rýchlikom. V oddelení sedelo niekoľko vojakov, čo išli na dovolenku. Hrali na harmoniku, spievali a zabávali sa príhodami z vojenského života.

Ktorýsi spomenul nejakého Štefana.

Je to chlapec nanič, ani z očí mu nič dobrého nepozerá, *povedal jeden.*

Je to príma chlapík, namietal druhý. Nuž počujte:

Pohádal som sa s ním. Strelil som mu jednu, že sa zvalil. Vtom sa zjaví poručík. Zmrazilo ma. Hodili sme sa obaja do pozoru a poručík sa pýta Štefana: Čo ti urobil?

Nič, my sme súťažili, kto dá druhému silnejšiu facku.

Ak je to pravda, podaj mu ruku.

A on mi nielen ruku podal, ale ma pobozkal.

Poručík sa zasmial a odišiel. Štefan je príma chlapík.

Neposudzujme podľa vonkajšku, ale usilujme sa nahliadnuť do srdca človeka.

Dr. Ján Bubán

Pokušitel'

Vidím ho, ako by to bolo dnes.

Pristúpil do vlaku v Šariši, počerný, chudý, vysoký.

V kupé bolo veselo, smiech, žarty. Všetci sme sa cítili príjemne. Chlapi si položili na kolená kufrík a hrali karty — o haliere. Náladu nekazili ani tí, čo prehrávali. Smiali sa a vtipkovali z vlastnej prehry. Pozeral som sa len tak zboku a dumal si: „Vidíš, aj karty môžu byť príjemnou zábavou.“ V Sabinove sa parta rozpadla. Dvaja vystupovali. Boli to práve tí, čo prehrali — 45 halierov.

Veselo si potriasli ruky s víťazmi a s úsmevom odchádzali.

„On“ doteraz stál a pozoroval. Oči plné jedu! Zrejme pohŕdal takou hrou o halieriky. Zasyčal niekoľko pohrdlivých slov. Teraz prisadol na uprázdnené miesto a vyzval víťazov: „Poďte, ale nie o haliere!“ Hodil desať korún na kufrík. Usmiate tváre sa zamračili. Zavládlo dusné ticho. Len „jeho“ jedovaté slová a urážlivé poznámky na adresu *porazených sem-tam zazneli, keď zhraboval peniaze.*

Všetci vystupovali v Lipanoch.

Mladý železničiar, otec rodiny, ktorý prehral za necelú polhodinu 260 korún, prosil ho, aby sa aspoň podelili. Veď to bola len zábava! Ani počuť! „Ak nevieš hrať, nepúšťaj sa do hry. Ak chceš svoje peniaze, príď si ich vyhrať večer do hostinca!“

Rozchádzali sa mlčky s hnevom v srdci.

A ja som si myslel: „Hľa, pokušiteľ prišiel medzi nás. Veselú zábavu zmenil na odporný hazard. Otrávil nám cestu. Okradol pracujúceho človeka a jeho rodinu o týždennú mzdu.“

Štefan Lazor

Moja milá

Som farárom, mám 42 rokov. Načo však to vlastne spomínam, keď som sa rozhodol napísať nie o sebe, ale o nej. O mojej milej. Poviete:

— Kňaz, a o milej?

Áno. O mojej milej. Lebo veď zamilovaný človek môže aj o čomsi inom hovoriť alebo písať, ak nie o predmete svojej lásky? Len vás prosím, aby ste sa nepohoršili a dočítali do konca toto moje vyznanie.

Moja milá má 25 rokov. Nedávno som jej usporiadal strieborné jubileum. Tešili sme sa spolu, ale dnes, po niekoľkých mesiacoch, mám dojem, že ona na to už zabudla.

Hej, akiste. To je jeden z jej nedostatkov. Nezakrývam, že moja milá má nedostatky a chyby, má ich veru dosť, ale to mi vôbec neprekáža, lebo to je moja prvá láska. Ja však vôbec nie som prvý v jej živote. Poviem pravdu: som už ôsmy! Moji predchodcovia sa rýchlo vzdali. Vydržím ja s ňou dlho? Neviem. Je isté, že s mojou milou je ťažko spolunažívať. Robí kaprice, dakedy aj grimasy, často ani sama nevie, čo chce. Občas zasa vie sa tak vysoko pozdvihnúť a správať sa s takou prítulnosťou, o čom by som sa dakedy ani snívať neopovážil. Ak odídem od nej — tak to len pre jej dobro. Možno dakto iný, mladší, lepšie si s ňou poradí. Možno uhádne jej čímsi zaimponovať, prihovoriť sa k nej, zaujať sa jej, vychovávať ju múdrejšie. V každom prípade to ešte potrebuje. Ale i vtedy, keď odídem — neprestanem jej úprimne prejavovať svoje láskavé, živé city. Budem si na ňu dlho spomínať, možno až do smrti. Hádam som s ňou prežil najkrajšie roky svojho života.

Istotne sa ma teraz opýtate: A čo na to otec biskup? Vie on vôbec o tom? Môžem vás ubezpečiť, že celkom isto vie. Predsa on ma k nej poslal a s ňou zviazal!

Možno si už domyslíte, kto je moja milá.

Moja milá — to je proste moja farnosť.

(Zo zahraničnej ankety o kňazstve vybral a prel. T. M. Raslavický.)

Pohostinnosť, ktorá sa vyplatila

Stalo sa to pred nedávnom v ďalekom Mexiku. Skupina 22 františkánskych sestier cestovala autobusom zo San Fernanda do mesta Mexika. Na ceste sa motor autobusu tak pokazil, že sa nedalo ďalej cestovať. Išlo teraz o to, kde sestry prenocujú. Tu jedna z nich sa rozpamätala, že v blízkej osade priateľ jej synovca, päťdesiatročný pán Frank Random má dom a hospodárstvo. Neskoro večer sestry zaklopali na jeho dvere a vysvetlili mu svoju nepríjemnú situáciu. „Pravdaže, veľmi rád vás prenocujem,“ povedal Random, hoci ani sám veľmi nevedel, ako to zariadi. Po krátkom rozmýšľaní sám sa rozhodol na noc usadiť sa v garáži a celý dom dal k dispozícii sestričkám. Lenže neočakávaná návšteva sa pretiahla na celých osem dní. Random však neľutoval svoju pohostinnosť. Nielen mal v sestrách výborné pomocnice vo všetkých prácach na farme, ale pri svojom odchode zanechali dom v takom dokonalom poriadku, všade sa lesklo čistotou, bez jediného prášku, že Random ešte taký poriadok nemal vo svojom dome a vo svojom živote. „Týždeň som mal v dome 22 gazdín, preto sa nečudujte tomuto vzornému poriadku,“ rozprával s radosťou a hrdosťou všetkým svojim návštevníkom. **(TMR)**

Slza matky

(Legenda)

Na bretónskom pobreží zúrila hrozná búrka...

More vrhalo strašné vlny na pobrežné skaly a spenená voda s hukotom padala do hlbokého mora.

Ďaleko od pevniny plávala na rozbúrených vlnách malá chatrná lodička a v nej dvojčatá, pätnásťroční chlapci. Milovali more, ale dnes nevládali vzdorovať burácajúcim vlnám a ostrému severáku. Veslovali zo všetkých svojich síl a obaja hlasite volali o pomoc. Hukot búrky prehlušoval ich slabý chlapčenský hlas. Orlím pohľadom pozerali na všetky strany, či nezbadajú loď, ktorá by ich zachránila. Ale po lodi ani stopy. — Tu chlapcov opustila zmužilosť a so zmužilosťou aj nádej na záchranu. „Poručeno Bohu, zomrieme," volal brat na brata. Objali sa a čakali novú obrovskú vlnu, ktorá ich zmetie do morských hlbín.

V tej chvíli kľačala pod krížom žena. Divoké vlny burácali pri jej nohách, ale ona sa nebála ich zúrivosti. Kŕčovite objímala kríž a do hukotu búrky znie jej vrúcna modlitba: „Spasiteľu, vypočuj môj plač za úbožiakov, ktorí v chatrnej lodičke zápasia s divokými vlnami. Zachráň moje dietky pred morom, pred tou príšernou rakvou! Zachráň moje dietky. Ty, milostivé Dieťatko Panny a Matky Márie. Ó, kráľ nad morom, Ty ich zachrániš. Ich lodička je malá, ale láska Tvojho srdca veľká!"

Žena plačky vstáva, pokročí na okraj skaly a nahýňa sa nad rozbúrené more. Tu zrazu stečie slza z jej oka do rozbúrených vĺn. A hľa, veľký div, vlny sa naraz utíšili, tíško a mierne omývajú pobrežie a na utešené vodné zrkadlo sa prívetivo usmieva slnko. Z blízkosti ozývajú sa detské hlasy. Než matka precitne, spočívajú jej chlapci pod vysokým krížom v jej náručí.

(Podľa P. Aréne — o. J. Tichý)

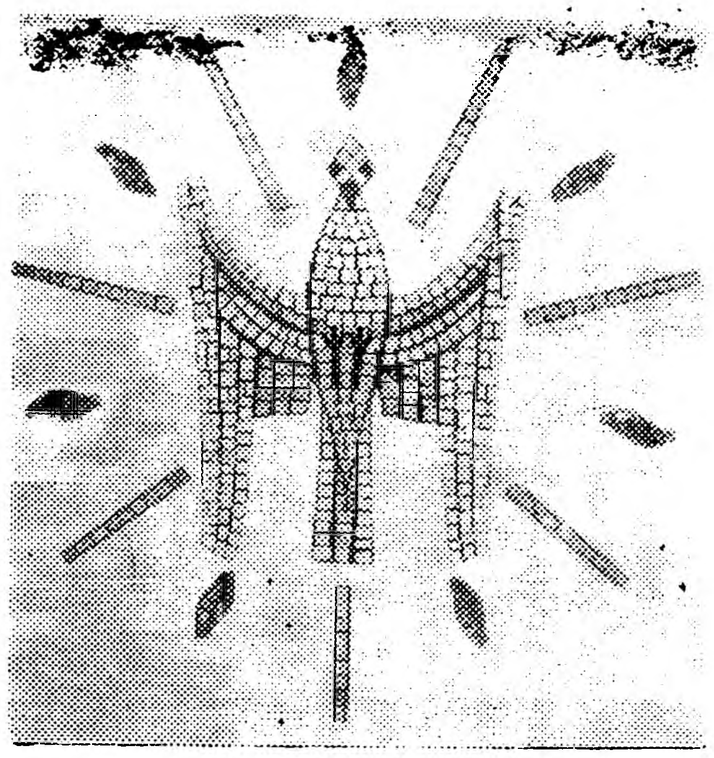

DUCH PRAVDY

Syn Boží nás vykúpil, ale tým sa neuspokojil. Pred svojím vystúpením na nebesá prikázal apoštolom, aby neodchádzali z Jeruzalema, ale počkali lebo onedlho zošle im Ducha Svätého, ktorého im bol dávnejšie prisľúbil. On im vleje do duše milosť a silu Božiu a bude im vodcom.

On im vysvetlí, čo majú a ako veriť a robiť. Posilní ich,. že sa nebudú báť, ale smelo budú hlásať evanjelium. Toto sa i stalo v deň Turíc, keď Duch sv. zostúpil na všetkých v podobe ohnivých jazykov. Od tej chvíle apoštoli začali jasne chápať učenie svojho Majstra a smelo vystúpili pred ľud. Darmo sa im vyhrážali Židia a dali ich bičovať, neodstúpili od svojej úlohy hlásať Dobrú novinu.

Každý z nás dostáva Ducha sv. pri krste a najmä pri miropomazaní čiže birmovaní. Prebýva v našej duši ako milý hosť, ktorý je každú chvíľu hotový pomôcť nám vo všetkom dobrom. On otvára zmysel Spasiteľových slov a povzbudzuje nás podľa nich i žiť. Keď nám hrozí nebezpečenstvo, ktoré by mohlo podlomiť našu vieru, burcuje nás a dodáva odvahu, aby sme sa nedali zlomiť. Keď kolíšeme medzi nádejou a zúfalstvom, naplňuje naše srdce dôverou.

Duch sv. svojimi darmi obohacuje našu dušu a napomáha aj náš rozum a vôľu. — Akýsi Angličan, ktorý stratil vieru, prišiel raz v Indii k múdremu brahmanovi a prosil ho o radu, čo má robiť, aby v živote nestroskotal. — Neviem, či ťa uspokojím. Ale keď si zapamätáš sedem vecí, dáš si rady vo všetkom. Buď múdry a rozumný! Buď rozhodný a maj silnú vôľu! Uč sa, ale nebuď pyšný! Dbaj, aby si bol dobrý a bohabojný! Najvážnejšie je však — tu vstal a pozrel na nebo — Cti večného Boha! Angličan si pomaly opakoval: Múdrosť a rozumnosť, rada a sila, veda a zbožnosť, bohabojnosť — týchto sedem vecí — hej, tie som sa kedysi učil v katechizme... Vtedy tvoj katechizmus je veľmi múdra knižka, — povedal brahman — neviem načo si prišiel ku mne.

Keď je niečo naozaj pekné, tak to je charakterný človek, ktorý sa povznáša čistotou srdca a šľachetnosťou zmýšľania, nehľadá len seba, ale vďačne pomáha aj iným nájsť cestu k svetlu a zvíťaziť nad slabosťami. Taký bude ako slnko, ktoré svieti a zohrieva každého, čo príde s ním do styku. Taký by mal byť každý!

Otec Viktor

Z myšlienok na všedné dni

Sme veľmi pohotoví, ak ide o odsúdenie toho druhého. Ale *ako zriedka dokážeme pochopiť a triezvo zvážiť súvislosti, pozadie a východiská jeho počinov. Zdržanlivosť a miernosť* v úsudku, ale najmä v odsudku tých druhých, svedčia o našej ľudskej zrelosti.

●

Z poslušnosti vzal na seba svoj údel sebažertvy za nás, aby splnil Otcov zámer nášho vykúpenia, aby sme mali život a mali ho v plnej miere.

●

Spasiteľova smrť na kríži znamená návrat domov — k Otcovi. Odvtedy môžeme takto chápať smrť každého kresťana napriek tomu, že vyvoláva zdanie neodvolateľného stroskotania a konca všetkého.

●

Od kedy Pán vstúpil na nebesia, pôsobí medzi ľuďmi a *v ľuďoch prostredníctvom Ducha Svätého. Stretávame* sa s ním vo sviatostiach, pri spoločnej modlitbe a nachádzame ho tak v sebe i v blížnych. Všetko to konáme a uskutočňujeme v tom istom Duchu.

●

Tak ľahkovážne berieme kamene, aby sme ich prví hodili na tých, o ktorých sa nám zdá, že pohoršujú a porušujú naše prejemnelé spoločenské konvencie. A možno naše vlastné hriechy sú pred tvárou Božou ťažšie ako ich.

●

Buď najprv sám, najprv ty celkom takým, akým sa tvojím pričinením majú stáť tí druhí.

AJ V MICHALOVCIACH PRÚDI NOVÝ ŽIVOT

Z príležitosti vzácneho dvojstoročného jubilea trvania nášho farského chrámu považujem za vhodné napísať niekoľko slov aj o našich Michalovciach. O Michalovciach, ako o centre úrodného a krásneho Zemplína, o tom krásnom a bohatom kraji, kde je pšenice nadostač a keď je dobrý rok, od ovocia sa až stromy lámu. Vôkol sú vinice, v ktorých pestujú kvalitné hrozno, ba aj tabak má tu svoj domov. Dominantou kraja je známa a vyhľadávaná Šírava.

Okresný národný výbor v Michalovciach práve tak ako všetky ostatné okresy v našom štáte, má svoj budovateľský program. Stanovili ho pri príležitosti volieb do zastupiteľských zborov v minulom roku, ktorý hovorí o smelých a krásnych perspektívach ďalšieho zdarného rozkvetu nášho mesta i celého okresu.

Do roku 1947 bolo v našom okrese 21 malých závodov s celkovým počtom 458 zamestnancov. Dnes tu máme 26 moderne vybudovaných a vybavených priemyselných závodov s počtom 9659 zamestnancov.

Keď sa u nás začalo s veľkovýrobou v poľnohospodárstve, súčasne s tým vzrastali podmienky rýchlejšieho rastu kultúrnej a životnej úrovne všetkých spoluobčanov. Prejavuje sa to napr. veľmi pozoruhodne veľkým počtom osobných áut, moderným vybavením domácností a celkovým zvýšením životnej úrovne. Ten, kto videl Michalovce povedzme v roku 1937 alebo ešte po fronte, dnes ich nepozná. Ťažko nájde sídlisko, Leninovu triedu, Stráňany atď.

Michalovce rastú aj počtom obyvateľstva, preto sa v budovateľskom pláne okresu toľká pozornosť venuje výstavbe školských zariadení. Kedysi tu bolo iba gymnázium a učiteľský ústav. Dnes tu máme veľký počet rôznych škôl a internátov. Budujú sa však aj nové školy, jasle a iné sociálno-kultúrne a spoločenské zariadenia. Novo vybudované a zriadené odborné školy navštevuje mládež celého Zemplína. Je tu zriadená škola elektrotechnická, strojnícka, zdravotná a nedávno zriadená nová PTŠ.

Veľký pokrok badať aj v zdravotníctve. Pribudlo mnoho nových lôžok v nemocniciach. Vybudovali 150-lôžkový pavilón TBC, pavilón chirurgie, neurológie a počíta sa s úpravou polikliniky. Keď hovorím o zdravotníctve, musím zdôrazniť, že sa podstatne zlepšilo aj zásobovanie pitnou vodou, čo bol v Michalovciach kedysi veľký problém.

Veľké úsilie vynaložili vedúci predstavitelia kraja aj okresu na vybudovaní dobrej obchodnej siete. Zlepšujú sa služby pre občanov. Podstatne sa zvýšili mzdové príjmy občanov. Toto všetko má živý odraz vo zvýšenej životnej úrovni, ktorá nás napĺňa úprimnou radosťou a nie menej úprimným tvorivým elánom, ktorým chceme i naďalej vytvrvalo prispievať k lepšiemu, krajšiemu a radostnejšiemu životu nášho mesta, okresu i kraja.

Náš kraj je nielen bohatý, ale aj krásny. Rekreačná oblasť Šíravy prilákala nielen našich turistov, ale aj zahraničných. Naša Šírava je „slovenským Balatonom". I tu je dosť priestoru pre cieľavedomé zvyšovanie úrovne najmä v oblasti turistiky. (Nové hotely, obchody, služby obyvateľstvu a pod.)

Ale naše mesto aj zo stránky historickej má veľmi pestrú a zaujímavú históriu. Mestom prešli Húni, Tatári i Turci. Pri miestnom pivovare je zachovalá časť tureckej mešity ako pamiatka a spomienka na tureckých mohamedánov.

Historickou pamiatkou je i náš farský chrám Boží. Kráľovský rakúskouhorský címer výrazne pripomína, že chrám dokončili pred dvesto rokmi, t. j. v r. 1772. Povesť odhŕňa clonu minulosti a hovorí, že Mária Terézia na svojej ceste do Moskvy videla v Michalovciach biednu cerkov, preto dala príkaz na vybudovanie veľkého chrámu, ktorý sama fundovala.

Patronát nad chrámom mala rodina Sztárayovcov, ale ozajstnú starostlivosť mali vždy samotní obetaví a verní veriaci.

Náš jubilujúci dvestoročný chrám Boží je jedným z chrámov, ktoré vystavali v tereziánskom štýle. Je dvojvežový, nemal chór a na zvonicu sa vychádzalo bočnými dvierkami. Pre nedostatok miesta bol chrám rozšírený o vedľajšiu loď a sakristiu. Rozšírili sme aj chrámový dvor. Urobila sa oprava zvonov i celej zvonice.

Väčšie zmeny vidieť vo vnútri samotného chrámu.

V predsieni víta veriaceho Matka ustavičnej pomoci. Pred jej obrazom sú tri kľakadlá, aby veriaci mohli adorovať. Na oceľových podporách je zavesený chór. Kostol je zvnútra novovymaľovaný majstrom Rogovským. Spasiteľ sveta s roztiahnutými rukami na vrchole oblúku volá k sebe všetkých, veľkých i malých. Po stranách oblúka sú naši svätci sv. Cyril a Metod. Svätyňu zdobia aj dvanásti apoštoli. Ornamentika výzdoby chrámu je byzantského štýlu.

Vnútro nášho chrámu je z prírodného dreva. Lavice, chrámové obloženie, vedľajšie oltáre, podstavec pre evanjelium, stôl pre chrámový obraz, rámy jednotlivých zastavení Krížovej cesty — všetko je jednotné.

Krásny kostol Matky Únie je bohaty na rezbárske ornamenty a zlatenie je dôstojnou ozdobou našej farskej svätyne.

Krížovú cestu posvätil 17. februára t. r. Otec ordinár Ján Hirka. V srdciach našich veriacich zostanú navždy vpísané jeho povzbudzujúce slová. Bola to vtedy veľmi milá slávnosť.

S ochotnou obetavosťou zvelebujeme náš dom Boží. Chceme do neho priniesť, ako sa vraví, z krásneho to najkrajšie a z dobrého to najlepšie, no predovšetkým naše srdcia, naše duše. Nechceme len vonkajšiu krásu. Naopak, chceme do tohto nášho krásneho stánku prichádzať s túžbou načerpať hojnosť duchovných síl, múdrosti a radosti, aby sme mohli vzorne a statočne plniť všetky svoje životné úlohy a tak prispieť k upevneniu pokoja a lásky medzi nami i k šťastným zajtrajškom našej milovanej vlasti i celého sveta!

o. Ján KRLIČKA

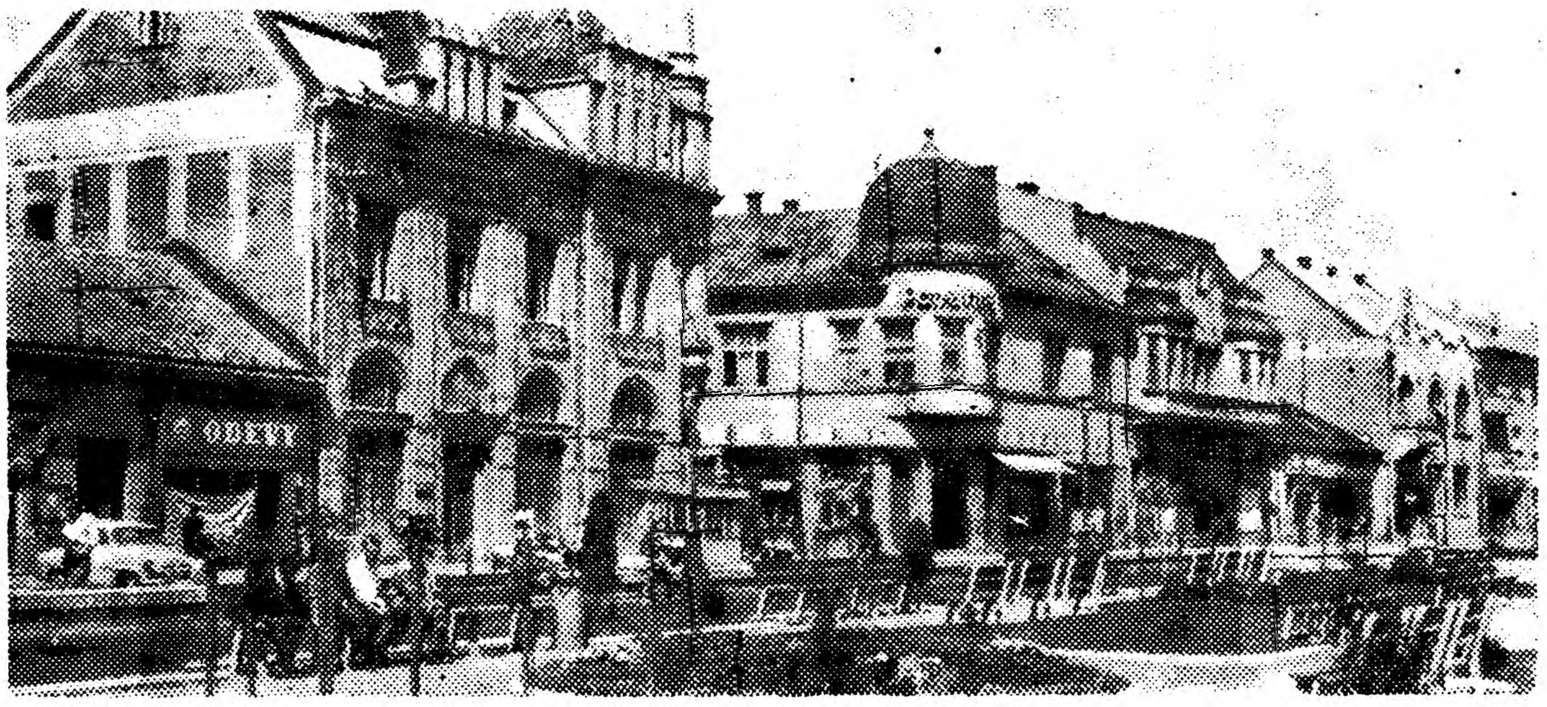

● DROBNÉ OZNAMY ●

ZA ÚPRIMNÉ POZDRAVY pri príležitosti tohoročných veľkonočných sviatkov vyjadrujeme všetkým našim milým priaznivcom úprimnú vďaku a srdečné P. Boh zaplať! **Redakcia.**

VÝROBA našich modlitebných knižiek (Christos moja sila, Chváľme Boha) sa z technicko-tlačiarenských dôvodov oneskorila. Všetkých záujemcov a objednávateľov prosíme o trpezlivosť.

VIAZANÝ ročník Slova 1971 (v obyčajnom i celoplátennom viazaní) možno objednať na Gr.-kat. ordinariáte v Prešove, ul. SRR č. 8 alebo v našej redakcii.

VKUSNE zviazané texty obradov udeľovania sviatosti sv. krstu, miropomazania, sobáša, zaopatrovania a pohrebu má k dispozícii Gr.-kat. farský úrad v Košiciach, Moysesova 50.

UZÁVIERKA tohto čísla skončila dňa 18. apríla t. r. Autorom titulnej kresby, ako aj kresby na str. 7, v tomto čísle, je akad. maliar Mikuláš Klimčák.

KALENDÁRE Slova a Blahovistnika 1972 sú rozobrané, preto došlým žiadostiam o ich zaslanie nemôžeme vyhovieť.

slovo

Mesačník gréckokatolíkov v ČSSR. Redakcia Košice, Moysesova 50. Administrácia Prešov, ul. SRR č. 8. Vydáva Spolok sv. Vojtecha, Trnava v CN Bratislava. Rediguje redakčná rada. Vedúci a zodpovedný redaktor dr. Emil Korba.

Uzávierka 6 týždňov pred vydaním čísla. Neobjednané rukopisy nevraciame a nehonorujeme.

Povolené SÚTI 245/69 — sekr. z 20. VI. 1969.

Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov.

Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48. Cena jednotlivého výtlačku 2 Kčs.

kultúrne rozhľady

S ÚPRIMNÝM OBDIVOM A NADŠENÍM *prijali americkí návštevníci výstavu Sovietsky zväz — umenie a remeslá od najstarších čias podnes, ktorá bola otvorená vo washingtonskej Corcoran Galery. Expozíciu výstavy tvorí vyše dvetisíc výrobkov starých majstrov i súčasných umelcov, ktoré sú vybraté z bohatej klenotnice výtvarného umenia Sovietskeho zväzu.*

VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM V KOŠICIACH *sprístupnilo v priestoroch tzv. Miklušovej väznice novú expozíciu Košice v stredoveku. Jej cieľom je dokumentovať bohatú históriu Košíc, ktoré už v XIV. st. patrili medzi dôležité obchodné a remeselné centrá Európy, v XVI. st. boli sídlom významných správnych úradov a v XVII. st. i silnou protitureckou baštou.*

K 60. NARODENINÁM ST. KRYŽANOVSKÉHO, *známeho ukrajinského básnika a literárneho vedca, vydalo kyjevské nakladateľstvo Dnipro výber z jubilantovej lyriky. Kniha vyšla pod názvom Stichotvorenija a obsahuje prírodnú lyriku, meditáciu, balady i časové verše.*

ZUZANA LILAR *sa stala nositeľkou Belgickej ceny za kritiku a esej, ktorou belgická vláda odmeňuje najhodnotnejšie práce z uvedených literárnych odborov.*

PRVÉ RUSKÉ VYDANIE *Zobraných spisov slávnej francúzskej spisovateľky George Sandovej vychádza v moskovskom nakladateľstve Chudožestvennaja literatura v 12 zväzkoch.*

ANTOLÓGIU *českej a slovenskej poézie vydalo v redakcii Adama Wlodka poľské nakladateľstvo Šlask. Dielo sprevádzajú výrazné ilustrácie A. Czeczota a S. Kusku.*

RUSKÝ VÝBER Z T. ŠEVČENKA *pripravil Alexander Dejč a vydal v známom moskovskom nakl. krásnej literatúry. Knihu opatril obsiahlym úvodom a zasvätenými poznámkami.*

PRVOU LAUREÁTKOU CENY L. UKRAJINKY, *ktorú založili na počesť 100. výročia narodenia známej ukrajinskej poetky, stala sa spisovateľka Natália Zabilová.*

VÝSTAVY KNÍH *patria u nás k významným podujatiam Medzinárodného roku knihy. Jednou z najvýznamnejších — Knižnú žatvu za rok 1971 v bratislavskom Dome kultúry — otvoril minister kultúry SSR Miroslav Válek. Dvadsať vydavateľstiev na nej vystavovalo 1470 titulov. Pozoruhodnou bola aj výstava Kniha na východnom Slovensku v rokoch 1945—1971, ktorú pripravila Štátna vedecká knižnica v Košiciach.*

VYDAVATEĽSTVO TATRAN, *ktoré v tomto roku dovŕši 25. výročie svojej existencie, dosahuje v knižnej produkcii svetový priemer, keď na jeden titul v minulom roku dosiahlo až 15 481 exemplárov. Edičný plán na tento rok pozostáva zo 125 knižných titulov. K doterajším edíciám pribudla ďalšia — Zlatý fond slovenskej literatúry, ktorou sa čitateľom majú priblížiť trvalé hodnoty národnej spisby.*

CENU CYPRIÁNA MAJERNÍKA *dostala akad. maliarka Dorota Filová za reštaurovanie kolekcie 14 ikon z vých. Slovenska.*

POLOVICA KNÍH, *ktorú vydávajú v Ázii, má výchovný charakter a len 10 % z kníh sa zaoberá vedou oproti 20 % vo Francúzsku, 22 % v USA a 50 % v Sovietskom zväze. Vydávanie kníh v Ázii je zle organizované a možnosti predaja sú obmedzené. Priemer nákladov je štyritisíc výtlačkov oproti svetovému priemeru 13 tisíc výtlačkov.*

Čítanie študujúcej mládeže, ktoré vydáva vydavateľstvo TATRAN, má pre tento rok niekoľko zaujímavých titulov. V antológii Záchvevy je výber z poézie básnikov, ktorí vstupovali do literatúry v 20. rokoch nášho storočia. Pri každom autorovi je medailonik a najtypickejšie ukážky z jeho tvorby. V ďalšej antológii Stretnutia je výber próz mladých spisovateľov ZSSR, Poľska, Maďarska, NDR, Rumunska a Bulharska. Od domácich autorov vyjde aj Slovenský Prometej od P. O. Hviezdoslava, Reštaurácia od J. Kalinčiaka, Valgatha od Ľ. Kubániho a ině a od svetových autorov je to výber kratších próz A. P. Čechova Svetlá, dve kratšie prózy Biele noci a Hráč od F. M. Dostojevského a iné. V spomínanej edícii vyjde v tomto roku spolu 12 titulov.

* * *

NAKL. ORBIS V PRAHE vydalo dokumentárnu knihu D. Roxana a K. Wanstalla pod názvom Sběratelé Třetí říše. Pochybným hrdinom knihy je A. Hitler, ktorý vo svojich šialených zámeroch prišiel na myšlienku vybudovať vo svojom obľúbenom meste Linci najväčšiu galériu sveta, v ktorej by zhromaždil umelecké podklady celého sveta. Dramatické rozprávanie sa opiera o dokumenty vojnových archívov a odhaľuje veľmi zaujímavé skutočnosti zo zákulisia druhej svetovej vojny.

Kniha vyšla v edícii Stopy, faktá, svědectví. Má 168 strán a jej cena je 14 Kčs.